

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII. TELEFON: UREDNIŠTVA 25-67
Štev. 128 UPRAVE 28-67
POŠTNI ČEKOVNI RAČUN 11.409

Maribor, sredo 7. junija 1939

NAROCNINA NA MESEČ:
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1—

Baltske države odklanjajo garancije

Danes izjavi Chamberlaina o pogajanih z Rusijo — Potovanje Vansittarta ali Halifaxa v Moskvo? — Izjava finskega zunanjega ministra — Urditev Alandskih otokov proti volji Rusije — Podpis nemško-letonske in nemško-estonske nenapadne pogodbe.

LONDON, 7. junija. Stanje angleško-francosko-ruskih pogajanj je še čisto nespremenjeno. Zanimivo pa je, da se med angleškimi politiki vedno bolj utrjuje prepričanje, da po navadni diplomatski poti ne bo mogoče odstraniti nesoglasij in da nazadnje le ne bo preostalo nič drugega, kakor poslati v Moskvo katerega izmed angleških državnikov. Kot najresnejša kandidata se imenujeta sir Robert Vansittart in zunanji minister Halifax. Odločitev o tem bo sklenjena najbrže že v par dneh. Vsa angleška politična javnost pa z nestrpnostjo pričakuje današnjo Chamberlainovo izjavo, ki jo bo podal popoldne v poslanski zbornici. Včeraj so strokovnjaki zunanjega ministrstva ves dan studirali rusko noto.

FINSKA ODKLANJA GARANCIJE.
HELSINKI, 7. junija. Finski zunanji minister je podal včeraj poročilo o političnem položaju, v katerem je izjavil, da Finska pod nobenim pogojem ne more dovoliti, da bi kdor koli garantiral njeno nevtralnost proti njeni volji. Finska ne mara biti zapletena v noben blok. To pomeni, da se bo Finska odločno uprila ruskim namenom glede garancij v tem delu Evrope. Zelo važno pa je dalje tudi to, da sta se Finska in Švedska kljub odločnemu nasprotovanju sovjetske Rusije odločili, da bosta utrđili Alandske otočje.

BALTSKI NENAPADALNI PAKT.
BERLIN, 7. junija. Včeraj sta prišla sem zunanji minister Letonske in Estonske. Prispela sta na povabilo nemškega zunanjega ministra von Ribbentropa, da podpisata letonsko-nemško in estonsko-nemško nenapadno pogodbo. Slovesno podpisovanje obeh paktov je bilo izvršeno danes popoldne ob 10. uri v palači nemškega zunanjega ministrstva.

ODMEV V PARIZU.
PARIZ, 7. junija. Nova zmaga nemške zunanje politike se sklenitvijo nenapadne pogodbe med Nemčijo in Letonsko ter Nemčijo in Estonsko je napravila v Parizu neugoden vtis. Tu ne prikrivajo neke zaskrbljenosti nad tem dejstvom in nad mračnim zavlečenjem angleško-francosko-ruskih pogajanj na drugi strani. Mnogi listi ostro napadajo angleškega zunanjega ministra lorda Halifaxa in ministrskega predsednika Chamberlaina ter zahtevajo sporazum s sovjetsko Rusijo za vsako ceno.

ODMEV V LONDONU.
LONDON, 7. junija. Izjava finskega zunanjega ministra, da Finska odklanja vsako garancijo proti lastni volji in podpis nemško-letonske ter nemško-estonske nenapadne pogodbe, je izzvala to zaskrbljenost zaradi nadaljnjega sporazumevanja s sovjetsko Rusijo, ki vztraja prav na tem, da se dajo s strani Anglije in Francije garancije tudi Finski, Letonski in Estonski, in to ne glede na to, ali te države nanje pristanejo ali ne. Na mednarodnem mestu izjavljajo, da se upira vsel angleški zunanje-politični tradiciji, da bi Anglija sklenila s kom pogodbu, ki bi se nanašala na obveznosti tretje države, ki bi obveznosti ne le odklanja, ampak proti njej celo protestira. Zato je treba najti vsaj tako obliko garancij, da se Finska, Estonska in Letonska v pogodbi nikjer ne bodo zrceno imenovali. Vprašanje pa je, ali se bo sovjetska Rusija s tako formulacijo zadovoljila?

ANGLIJA IN POLJSKA.
LONDON, 7. junija. Včeraj je obiskal poljski veleposlanik v Londonu ministrskega predsednika Chamberlaina ter zunanjega ministra lorda Halifaxa. Njegov obisk je bil v zvezi s političnimi pogajanjmi za sklenitev angleško-francosko-ruske zveze ter s finančnimi vprašanji, v kolikor se tičejo vojaške oborožitve Poljske. Včeraj se je vrnila iz Varšave v

London tudi angleška vojaška misla s prestudiranim elaboratom o potrebi poljske vojske. Prav tako se vrača iz Poljske ekspert angleškega zunanjega ministrstva za vzhodno Evropo, mr. Strang.

DANES SEJA ANGLEŠKE VLADE.
LONDON, 7. junija. Danes popoldne se

je sestel angleški kabinet na redno tedensko sejo. Tej pripisujejo posebno važnost, ker bo verjetno na njej sestavljena izjava, ki jo bo podal Chamberlain danes popoldne v parlamentu o stanju angleško-rusko-francoskih pogajanj. Ta so toliko napredovala, da so zunanje-politični eksperti Foreign Office že sestavili in redigirali odgovor angleške vlade na zadnjo rusko noto, pri čemer so upoštevali tudi zadnje nasvete francoske vlade. Razen tega se bodo ministri bavili z angleško-poljskim razmerjem, ki je kot posledica včerajšnjega enournega razgovora poljskega veleposlanika s Chamberlainom in lordom Halifaxom tudi napredovalo toliko, da se bo lahko spremenil pakt o medsebojni pomoči že v definitivno zvezo.

Ribbentrop ne veruje v vojno

NAMESTO VOJNE SE BO NADALJEVALO OBOROŽEVALNO TEKMOVANJE, IZ KATEREGA PA BO IZŠLA NEMČIJA KOT ZMAGOVALKA.

LONDON, 7. junija. »Evening Standard« poroča iz Berlina, da je nemški zunanji minister von Ribbentrop izjavil nekemu svojemu angleškemu prijatelju, da ne veruje v evropsko vojno. Vrh se je vojna v oboroževalnem tekmovanju, iz katerega pa bo izšla Nemčija prej ali slej kot zmagovalka. Tedaj bo pridobila Nemčija gotovo kako francosko vladno, kateri

bo stal na čelu človek, kakršen je n. pr. Flandrin, za pravičen in miren sporazum o vseh spornih vprašanjih. Na vprašanje, kako bo mogla Nemčija vzdržati tekmovanje z mnogo bogatejšimi zahodnimi velicilami, je von Ribbentrop odgovoril: »Bogastvo je mlajivo. Za nas je odločilna disciplina.«

Stališče japonske vlade

K NEMŠKO-ITALIJANSKEMU VOJAŠKEMU PAKTU BO PRISTOPILA SAMO V PRIMERU, AKO BI RUSIJA SKLENILA KAKE PROTIJAPONSKE PAKTE.

RIM, 7. junija. Tu potrjujejo vesti, da je japonska vlada po obeh veleposlanikih v Rimu in Berlinu podrobno obrazložila svoje stališče glede zunanje politike in razmerja do položaja v Evropi. Japonska je solidarna s politiko osi Rim-Berlin, toda japonska bo razširila in poglobila svoje obveznosti v Evropi samo v primeru, ako bo sklenila sovjetska Rusija

pakte, ki bi bili naperjeni proti Japonski. Zato bo Japonska podredila svoje stališče do evropskih vprašanj in do razvoja dogodkov na Daljnem vzhodu zadržanju, ki ga bo v teh zadevah zavzela sovjetska Rusija. V tem smislu je japonska vlada obvestila tudi vlado Velike Britanije.

Dviganje podmornice Thetis

POROČILO LORDA ADMIRALITETE O VZROKIH NEUSPEHNIH RESEVALNIH POIZKUSOV. — MAŠE ZADUŠNI CE. — ZBIRKA ZA SVOJCE. — POROČILO O KATASTROFI.

LONDON, 7. junija. V lordski zbornici je včeraj podal prvi lord admiraltete Stanhope izjavo o katastrofi podmornice »Thetis«. Stanhope je dejal, da so bile največje ovire za rešitev posadke zaradi dveh dejstev: 1. silne plime, in 2. strmega kota, v katerem se je »Thetis« zarila v morsko dno. Dvigalna dela se nadaljujejo noč in dan. Včeraj so ovili podmornico na dnu morja s tremi jeklenimi vrvmi, dvignili jo pa bodo mogli predvidoma šele v četrtek. Poveljnik plymoutskega pristanišča je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh. Chamberlainovo izjavi se v celoti pridružuje ter izraža obžalovanje zaradi junaške smrti posadke ter globoko sožalje prizadetim svojcem.

LONDON, 7. junija. Danes žaluje vsa Anglija zaradi katastrofe podmornice »Thetis«. V vseh mestih so se brale davi maše zadušnice za nesrečne žrtve. Najbolj pretresljiva je bila žalna svečanost

na ladji, ki stoji nad potopljeno podmornico. Z ladje so vrgli v morje nešteto vencev raznih oblastev. Londonski župan pa je včeraj osebno nastopil na angleški narod, naj prispeva v fond za podporo preostaliim po onesrečenih. Prvi prispevek je dal angleški kralj, ki je nakazal 100 tinctov. Lastniki reševalnega podjetja Counsel-Suard Wickers-Armstrong in lord Nuffield so darovali vsak po 5000 tinctov (vsak 1.300.000 din). Tudi župana Capetowna (Južna Amerika) in Sydneya (Avstralija) sta pričela nabirati akcije.

Knez in kneginja v Draždanah

BERLIN, 7. junija. Knez namestnik Pavle in kneginja Olga sta obiskala včeraj Draždane. Nato sta se odpeljala v Karinhall, kjer ju je nadvse priščno sprejel maršal Göring s soprogo.

ZARADI PRAZNIKA BO IZŠLA PRIHODNJA ŠTEVILKA »VEČERNIKA« V PETEK.

Zapiski

Augustinas Voldemaras

Iz Kaunasa poročajo, da bo najbrže že v kratkem pomiloščen na 12 let ječe obsojeni litvanski politik dr. Augustinas Voldemaras, eden izmed ustanoviteljev

nove Litvanske. Voldemaras, katerega življenjska usoda je nad vse burna, je bil rojen 16. aprila l. 1883. L. 1913 je bil docent na petrogradski univerzi, l. 1916. profesor na univerzi v Permu, l. 1917. prvi predsednik litvanskega parlamenta, nato za nekaj časa prvi ministrski predsednik in obenem zunanji minister. Kot tak je zastopal Litvo tudi na mirovni konferenci v Versaillesu. Po Smetunovim državnem udaru l. 1926. je postal po daljšem umiku na univerzo zopet ministrski predsednik in zunanji minister. Vladal je diktatorsko in bil l. 1929. zrušen. l. 1930 pa iz Kaunasa izgnan. L. 1934. je zasnoval skupaj z vojsko državni udar, ki pa ni uspel. Prevratniki so mu določili mesto prezidenta republike. Namesto tega je bil takrat obsojen na 12 let ječe. Sedanja akcija za popolno notranjo pomiritev in slovo mu bo, kakor napovedujejo, prinesla zopet svobodo.

Narodna enotnost Čehov

Današnji »Zagrebački list« poroča iz »Manchester Guardian«: Narodna enotnost Čehov je danes večja kot je bila pred zasedbo. Češke revolucionarne organizacije pridobivajo na terenu, posebno med delavstvom. Stanovske razlike so izginile v prid revolucionarnemu gibanju. Posebno je zrasla zavest Čehov v obmejnih krajih, kjer bivajo skupaj z Nemci. Češko trobojnico nosijo povsod in mladina sanja o tem, kako ji prišla do orožja. Težko orožje so pobrali Nemci, manjše, lahko orožje so Čehi poskrili. Narodnega odpora Čehov se Nemci boje in pravijo: »Če bi izbruhnila vojna, smo sigurnejši na fronti kakor v protektoratu.« Visoko kvalificirani češki častniki in vojni strokovnjaki so pobegnili v tujino in služijo kot prostovoljci v francoski in poljski vojski. Češki narod je svojo pretno mržnjo do Poljakov opustil.

Madžarska pomorska baza

Odkar sta Poljska in Madžarska dobile skupne meje, se je budimpeštanska vlada pobirgala za pomorski promet v Baltiku. Madžarska vlada je naročila pri angleških in švedskih ladjedelnih šest motornih ladij po 4000 ton. Stroški zanje bodo znašali 18 milijonov din. V Gdini bo dobila Madžarska poseben del pristanišča za svojo trgovino.

Maščevalne milijarde

V Madridu so zaprla dve miličarki, Izabelo Cabero, ženo poročnika republikanske vojske in Terezo Prodano, ki sta se hvallili, da sta lastnoročno ubili nekdanje zaročnike, Francove falangiste.

Maribor, 7. junija.

Slovenskim izobražencem v premislek smo napisali naslednje uvodne besede, hoteč s tem poudariti osnovne naloge, ki naj bi jih vsak naš razumnik po svoji lastni razsodnosti uvaževal.

Na pragu našega stoletja so se v zahodnih državah Evrope silno naglo razvile prirodne vede. Poleg tehničnih materialnih pridobitev so vložili narodi svoje umstvene sadove v zavidljivo rezervo znanstvene literature. Zavedajoč se, da mora duhovno ozorje naobraženega človeka korakati nezadržno s čim temeljitim poznavanjem prirodnih, človekoslavnih prilik lastne domovine in njene neposredne okolice, so znanstveniki naprednejših držav pohiteli z zbiranjem gradiva vseh ohranjenih realnih ved in opajali z njim srca studirajoče mladine. Tako je izšel iz naroda rod intelektualcev, pa tudi široki sloj, izklesan v trdnem, plamenem okviru narodovega hopenja, poglavljen do dna v širokem poznavanju vsega, kar more in mora ponesi izobraženec v življenje.

Daleč v osredje je stopilo v znanstvenih naporih naprednejših narodov Evrope prizadevanje, posvečeno obsejnim problemom in tako zvanim gospodarsko-političnim interesnim področjem posameznih držav. Ne samo v Franciji in Italiji, temveč v Nemčiji je pljusnilo v literaturo živahno udejstvovanje zgodovinarjev, predvsem pa etnologov in geopolitikov. Ti so daleč izven mej svoje domovine črpali snovi za dela, ki so, obsežna po subjektivnih vidikih, več ali manj slonela na politični ideologiji in kulturni penetraciji državne usmerjenosti. Velik del jugoslovanske zemlje, predvsem pa Slovenija je bila torišče mnogih znanstvenih odprav, ko so tuji učenci raziskovali naš svet in življenje človeka na njem ter po svojih vidikih izdali znanstveno literaturo, ki je v veliki meri zalagala tudi naše visokošolske knjižnice. So to po večini dela, ki jih moramo gledati s kritičnim očesom, preden jih sploh vzamemo v znanstveni pretes!

Ko je bila po vojni ustanovljena ljubljanska univerza in so prvi naši znanstveniki na njej zaorali in ledino domačega proučevanja, so bili ti kakor visokošolci navezani na tujo večinoma nemško literaturo. Poslej so domače znanstvene razprave naraščale, učni viri naše umstvene gradnje se orientiral tudi na zahod, francoska in angleška strokovna dela so prihajala zmerom bolj do veljave. Studenti so našli dovolj prilik, da tudi sami pokažejo, koliko zgledega soka iz tujih primerov jim je prešlo v krvi, da v proučevanju prilik lastne domovine doženejo njen pravi, znanstveni obraz. Kajti pravo kvalitetno znanstveno sliko vrednot, prebojano kulturno politično postavko in pravno osnovo naše domovine bodo mogli in morali postaviti mednarodnemu svetu le naši znanstveniki ter tako v premožnih primerih izpodbili dosedanje, na trilih nazorih temelječe težnje tuje, tendence literature.

V tem pogledu smo dobili Slovenci po vojni nekaj znanstvenih zbornikov, na katere smo lahko ponosni. Toda poznavajči prilik ubaja izpod peresa mnenje, da imamo za naše znanstveno duhovno visoko stoječo zgradbo pripravljeneja sicer dovolj cementa, nimamo pa zidarjev, ki bi dali betonu prepotrebne vode. Usoda vseh naših znanstvenih zbornikov je namreč takša, da slone vsi le na peščici podpornikov in naročnikov. In vendar bi ti zborniki ob kolikar večji zavesti slovenskega izobraženstva lahko imeli močno naklado in dokaj povečan obseg. Kaj pomeni za učeče se rodove, ki prihajajo, domače znanstveno gradivo, lahko najbolje razsodijo prvi absolventi naših vseučilišč. Preorientacija naše znanosti od neprikrito tendenčnih nazorov predvojne znanstvene literature s severa na jugovzhod in zahod Evrope bo naša šele tedaj pravo osnovo, če se bodo zgani imovitejši naši sloji in prispevali svoj obolus s tem, da bodo pristopili kot podporniki in naročniki k našim znanstvenim zbornikom.

Poglejmo Maribor! Koliko obsejnih znanstvenih proučevanj in problemov se je nanizalo tod že v predvojni dobi! In koliko slovenskih izobražencev je, ki sploh vedo, da orje zaslužno mariborsko zgodovinsko društvo s svojim zbornikom

Konec obiska v Kanadi

DANES BOSTA ZAPUSTILA ANGLEŠKI IN ODPOTOVALA NA OBISK

TORONTO, 7. junija. Angleški kralj in kraljica sta se sinoči vrnila v Toronto. Ustvarjala sta se o mnogih manjših postajah, ker je ljudstvo tako želelo. Na neki postaji je nekdo zaklical vladarju: »Kako vam gre, kraljice Jurij VI. se je pripravo nasmešnil in odgovoril: »Hvala. Kako pa vam?« Danes zapustila visoka gosta kanadska tla pri Niagarskih slapovih.

TORONTO, 7. junija. Danes zapuščata angleški kralj in kraljica kanadska tla. Prepričala sta se o velikanski privrženosti kanadskega ljudstva nasproti njima in Angliji, kar je napravilo poseben vtis tudi na ameriški narod, ki je bil priča neizbrisne volje po edinosti angleškega imperija. Danes prestopita visoka gosta ameriška

KRALJ IN KRALJICA KANADSKA TLA V ZEDINJENE DRAVE.

tla pri Niagarskih slapovih, kjer ju sprejmeta ameriški zunanji minister Cordell Hull in angleški veleposlanik sir R. Lindsey. Newyork in Washington sta že prepolna ljudstva, ki je privrelo v ta namen iz vseh krajev. Boje se le, da bi sprejemne svečanosti ne motile nevihte kot posledica nenavadne vročine, ki vlada te dni v Ameriki.

WASHINGTON, 7. junija. Prestolnica zveznih ameriških republik se mirno pripravljala na čim svečanější sprejem angleške kraljevske družine. Kolodvor in vladno postopje sta veličastno okrašena. Zunanji minister Hull je že odpoval v Buffalo visokima gostoma naproti, da ju pozdravi, ko bosta stopila na tla USA.

ŠPANSKI MINISTER V RIMU.

RIM, 7. junija. Španski notranji minister Suner je včeraj dospel s soprogo in v spremstvu grofa Clana iz Neaplja v Rim. Prebivalstvo mu je priredilo navdušene manifestacije.

VON SCHIRACH V BUKAREŠTI.

BERLIN, 7. junija. Vodja rajhsove mladine, Baldur von Schirach, je na povabilo kralja Karola odpoval v Bukarešto, kjer se bo udeležil jubilejnih slovesnosti vladarjevega nastopa v Romuniji.

GUVERNER USA V PORTORICU.

WASHINGTON, 7. junija. Prezident Roosevelt je imenoval dosedanjega mornariškega šefa za guvernerja v Portoriku. Imenovanje je važnega pomena, ker je Portorico središče baze vojne mornarice USA v Karibskem morju.

PRVA SEJA NOVEGA ROMUNSKEGA PARLAMENTA.

BUKAREŠTA, 7. junija. Novoizvoljeni korporacijski parlament se je danes sestel na prvo sejanje.

KRALJ ZOGU V VERSAILLESU.

VERSAILLES, 7. junija. Bivši albanski kralj Zogu je za 3 mesece najel grad de la Maye v Versaillesu. Lani je v tem gradu bival Windsorški vojvoda.

ZOPET POŽAR NA PARNIKU

MARSEILLE, 7. junija. Na parniku »Le Bone« je včeraj izbruhnil ogenj, ki so ga do 17. ure že lokalizirali.

VELIK POŽAR V VARŠAVI

VARŠAVA, 7. junija. Včeraj je pogorel srednji trakt varšavskega kolodvorskega postopja. Dva gasilca sta se pri reševanju delih smrtno ponesrečila.

NESREČA V RUDNIKU

LANCASHIRE, 7. junija. V rudniku je včeraj izbruhnil velik požar. Pet rudarjev je zgorelo, štirje so težje ranjeni. Rov so zaprli, da preprečijo nadaljnje nesreče.

* Sokolsko društvo Limbuš priredi na praznik 8. junija 1935. na sokol. letnem telovadišču v Limbušu ob 15. (3.) uri pop. javno tombolo. V slučaju slabega vremena se bo vršila tombola 11. junija 1935. Cena tablic din 2.—. Po tomboli prosta zabava s plesom. K obilni udeležbi vabi odbor.

Borza. Curih, 7. junija. Devize. Beograd 10, Pariz 11.74, London 20.75, Newyork 44.24, Milan 23.30, Berlin 177.60, Praga 15.12 3/4, Sofija 5.40, Bukarešta 3.25, Budimpešta 87.

Dunajski napoved. Večinoma jasno, zelo toplo, južnovzhodni vetrovi.

Mariborske napoved: Pretežno jasno in malo vetrovno vreme. Temperatura se bo še nekoliko dvignila. Včeraj je bila največja toplota 20,5, danes najnižja 7,7 in opoldne 20,8.

Vrhovni poveljniki Francije

PARIZ, 7. junija. V Elizejski palači se je včeraj sestel francoski ministrski svet pod predsedstvom prezidenta Lebruna. Zunanji minister Bonnet je podal izčrpen za najpolitičnejše ekspozice. Ministrski predsednik Daladier je predložil v podpis osmi uredb. Med drugim je general Gamelin imenoval za vrhovnega poveljnika državne obrambe, admiral Darian je postal vrhovni poveljnik pomorskih, general Vuillemin pa vrhovni poveljnik letalskih sil. Prepovedano je poslej prodajati ladje v tujino, a posebna uredba določa kreditiranje za nabavo vojnih zalog.

Stalna balonska zapora nad Londonom

LONDON, 7. junija. Od prihodnje sobote dalje bo balonska zapora nad Londonom v trajni pripravljenosti. Balone bodo napolnili z eksplozivom in pri najmanjšem dotiku bodo eksplodirali. Vsak mesec bo prevzela druga letalska brigada zračno stražo nad veličastom.

Generalisimus Gamelin v Londonu

LONDON, 7. junija. Generalisimusa Gamelina so včeraj pri prihodu v London sprejeli šef angleškega generalnega štaba, poveljniki mornarice in letalstva in mnogo tisoč ljudi. Zvečer je bila gostu na čast pripravljena svečana večerja, ki so se je poleg navedenih vojaških osebnosti udeležili tudi aktivni in bivši angleški ministri.

Belgijska zunanja politika

BRUSELJ, 7. junija. Včeraj je izdala zunanje-politična komisija parlamenta zunanje-politično poročilo, ki podaja smernice belgijske zunanje politike. Poročilo omija septembarsko krizo in tragične dni, ki so ji sledili ter omija veliki napor zahodnih demokracij in USA za ohranitev miru, pri čemer Belgija ni bila nezainteresirani gledalec, marveč je poudarila željo po neodvisnosti, kar je prišlo do izraza tudi v prestolni besedi.

JAPONSKE AKCIJE PROTI ANGLEŽEM.

MOSKVA, 7. junija. Japonci so včeraj prepričali angleškemu parniku, da bi zapustil luko in odplul v Hongkong. O usodi dveh visokih angleških častnikov je znano le, da so ju Japonci obtožili špijonaže.

KITAJSKI DELAVCI UBILI JAPONSKEGA ČASTNIKA

PONTONG, 7. junija. Včeraj je v tem kraju, ki leži nasproti Šanghaju, pripetil težak incident. Kitajski delavci, ki so stali v neki tovarni, so navlčili na japonskega častnika in ga ubili.

Časopisom za zgodovino in narodopisje že od 1904. leta dalje ledino v prepotrebem področju naše domovine? Cela vrsta razprav, kritičnih pogledov in razkritij iz naše preteklosti se je že nanizala v dragocenih letnikih našega edinega obsejnega zbornika te vrste. Evangelji znanstvene izpovedi le to, ki v svojih temeljnih doznanih jasno izpoveduje našo preteklost na zgodovinskih tleh. Prav kakor ljubljanski zborniki ima tudi znanstveni glasnik v obdrevski prestolnici premalo naročnikov. V času, ko luščimo najrazličnejše probleme, ko se trkam na prsa, izpovedujoč v res-

Domači zapiski

„Nič ni prekin eno“

Ministrski predsednik Dragiša Cvetković je v ponedeljek zvečer prisel v Zagreb, kjer je podpisal sklep o podpori 5 milijonov din za poplavlence. Dopol-dne istega dne je bil v Karlovcu, novinarjem je dejal: »Malo smo zastali, da proučimo gotove okoliščine, toda v interesu vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev je, da do sporazuma morajo priti. Nič ni prekinjeno. Glavno je, da obstaja dobra volja na eni in na drugi strani. Dr. Maček in jaz se nisva poslovala, temveč so le pogajanja malo zastala v interesu splošne stvari. Sporazum mora biti tako delo, da bo trajno in da bo zadovoljilo upravičene interese Hrvatov in Srbov. Za takšno stvar pa je potrebno resno in premišljeno delo in to so glavni razlogi, da dva dr. Maček in jaz malo zastala ter proučevaja nadalje vse ono, kar je pogoj za rešitev tako velikega narodnega problema.«

Glasovi o nadaljevanju pogajanj za sporazum

Londonske »Times« prinašajo iz Zagreba članek, v katerem dostavljajo: »Šubašičev nedavni govor je zbudil v Beogradu upanje, da so se hrvatski vodje dogovorili in da bi se zato kmalu moglo hrvatsko vprašanje spet spraviti v tek. V Šubašičevem govoru je naglašeno, da so Hrvati za državo in da so pripravljene za svobodo Jugoslavije doprinesti največje žrtve. Če Hrvati zahtevajo enakopravnost s Srbi, to ne pomeni, da bi hoteli doseči v državi položaj na škodo Srbov.« — »Nezavisna tribuna« poroča, da je »dr. Maček po povratku iz Rogaske Slatine dal pobude za nadaljevanje pogajanj. Pričakuje, da bo sporazum še v juniju dovršen.« — »Samouprava« je mnenja, »da je vprašanje sporazuma popolnoma dozorelo, da ga morejo odločno čim hitreje rešiti tako, kakor to narakujejo življenjske narodne in državne koristi.«

Slovenski in vindiški

Pod naslovom »Vojaški nabori in vindiš« poroča »Koroški Slovenec«: Znan je, da morajo fantje, ki prihajajo k vojaškim naborem, izpovedati tudi svojo narodnost. Člani vojaških komisij so večinoma častniki iz starega rajha. Ko so v Beljaku in na Čajni prihajali k naborem poleg slovenskih zavednih fantov tudi številni sinovi nezavednih slovenskih družin, so navajali kot svoj narodni jezik »vindiš«. Častnik pa jih je kratko zavrnil z besedami: »Vindiši ni nobena narodnost«, in v veliki zapiski karjuro: »Zapisi slovenski! Pri ljudskem štetju so pa domači funkcionarji vpisovali tudi zavedne Slovence kot »Vindiš«.

Družina in narodna zavest

Družina je narod v malem. Kot osnovna celica je družina nenadomestljivega pomena za pravo narodno zavednost. Vse bistvene sestavine in pogoji za narodno samostojnost imajo naravni vir in podlago v prvih družinskih življenjih. Do čim popolnejše zavesti se razvijejo te prvine že v družini, tem močnejše se javljajo tudi v narodnem občestvu. Družina je po svoji prirodno življenjski strni skupnost krvi. Narod pomeni isto, Družinska čistokrvnost in plemenitost je podlaga narodnemu ponosu in zavednosti: kri ima svojo govorico, kri vpje, če je treba do neba, kri je maščevalna, v krvi je temperament in privlačnost. Kjer sta roditelja po krvi različne narodnosti, so otroci različnega narodnega prepričanja in čustvovanja. Naravno je, da takšno narodno prepričanje nima zdravih družinskih temeljev. Zato mora biti prva skrb narodne vzgoje v tem, da je mladina že v družini izključno usmerjena k ustanovitvi čisto slovenskih narodnih družin. (Dr. A. Trstenjak v »Roditeljskem listu«).

Umrljivost v Sloveniji pada

Po statistiki Higienškega zavoda je umrljivost v Sloveniji l. 1937. znašala 17.758, leta 1938. pa 17.051 primerov. Prirastek prebivalstva je l. 1937. znašal 8741, lani 9547 ljudi. Prirastek je sicer majhen v primeri z onim, ko je po vojni naraslo prebivalstvo v enem samem letu za 14.000 duš. Največjo rodnost sta lani zabeležila okraja Novo mesto in Maribor-levi breg.

Novice

Kako naj se regulira Pesnica?

Pesnica je povzročila ob zadnjih poplavih ogromno škodo, ki jo bodo čutili prizadeti posestniki še dolgo časa. Voda je uničila mnogim ves letošnji pridelek sena. S tem je nastala zopet nevarnost živalskih bolezni. Zaradi tega bo zopet hudo trpela žetava slabo stoječa živinoreja.

Da se prepreči nadaljnje poplave v Pesniški dolini, je potrebna po čimprejšnji regulaciji reke tem večja, da se jako prizadete predele obvaruje pred nadaljnjimi vodnimi katastrofami. Predvsem je pa potrebno, da se izvede regulacija na načrtni podlagi.

Kot je znano, so uvideli potrebo po regulaciji Pesnice že oblastniki bivše Avstro-Ogrske. Razni takratni avstrijski ministri so bili na izvedbi teh del zainteresirani, ker so imeli v območju vzdolž gornjega dela doline v krajih in okolih Sv. Jurja, Zgornje in Spodnje Sv. Kungote, Pesnice itd. svoja dobro situirana posestva, ki so trpela radi vsakoletnih poplav. Prvi načrt, po katerem bi se naj izvajala regulacija je bil izdelan l. 1871. na podlagi katerega so se dela nekaj časa izvajala in to od izvira reke navzdol, pa je v območju ogroženih posestev avstrijskih bogatašev. Za nadaljevanje teh del v tistih časih pri takratnih avstrijskih oblastnikih ni bilo razumevanja. Bivša oblastna samouprava mariborska je dela regulacije pospešila po izdelani načrtu iz l. 1912, po katerem jih je v letih 1937.

in 1938. v manjšem obsegu tudi izvajala banovina.

Spriče dosedanjih ugotovitev in preizkušenj ob tako pogostih poplavih, je povsem značilno, da se regulacijska dela omenjene reke vse doslej niso pravilno izvajala. Dosedanji način reguliranja, ki se je izvajal od izvira navzdol je nepravilen, ker je povzročil še večje posledice poplav, ker je tok v glavnem uravnavan v delu vzdolž močno padajoče doline in voda priteka po uravnani strugi z močnim tokom v še neregulirani del struge, ki pa je močno vijugast, zaradi česar se voda ne more dovolj hitro odtekat ter prestopa bregove. Iz tega je razvidno, da je po dosedanjem načinu izvajani regulacija pogrešna.

Za nadaljnjo izvedbo regulacijskih del Pesnice je nujno potrebno, da se prične dela izvajati potom tozadevnega sistematičnega načrta. Dela bi se naj v bodoče izvajala od izvira reke navzdol, da bi se ob morebitnih vodnih katastrofah omogočil neoviran odtok vode in da bi se nevarnost poplav čimprej odstranila.

Za bodoča dela regulacije bi se naj ustanovila potrebna vodna združba, ki bi prevzela in uravnala vse komplekse del v okviru potrebnih odsekov, potom katerih bi poskrbela, podprta z javnimi sredstvi, za uspešno izvedbo potrebne regulacije, ki bi temeljila na načrtni podlagi.

Zborovanje banovinskih uslužbencev

V nedeljo dop. so v Celju zborovali banovinski uslužbenci. Zbralo se jih je okrog 500 v veliki dvorani Celjskega doma. Občni zbor je vodil društveni predsednik Jože Pirc. Iz poročil funkcionarjev je bila razvidna izredna delavnost in živahnost društvenega odbora v preteklem letu. Društvo je med letom pripravilo predloge za izboljšanje gmotnega položaja banovinskih uslužbencev, predlogi pa so ostali zaradi nastalih razmer neizvršeni. Društvo je posvečalo vso pažnjo vsem zadevam, ki se tičejo posameznih strok ban. uslužbencev, dalje bolj zavarovanju in ureditvi službenega razmerja. Obravnavali so se samostojni predlogi, ki so se ticali predvsem spremembe društvenih pravil in drugih vprašanj. Sprejeta je bila resolucija glede zvišanja služb. prejemkov, glede izdave službene pragmatike, sestave predlogov za amandmane v prihodnjem proračunskem letu, g. ban se naproša, da ne likvidira sklada za gradnjo malih stanovanj, odobre se predlogi za spremembo zakona o samoupravnih cestah glede oprostitve plačevanja kuluka po drž. uslužbencih, prejeti so bili predlogi glede spremembe uredbe o podpornem skladu pomožnega osebja, da se spremeni uredba o razmerju in prejemkih cestarjev in cestnih nadzornikov in spopolni v dobro ban. cestarjem ter cestnim nadzornikom. Pri volitvah je bil za predsednika zopet izvoljen višji rač. svetnik inspektor Jože Pirc. Pri slučajnostih je bilo splošnih od strani članstva več predlogov in nasvetov glavnega odbora za nadaljnje društveno delo.

V MLAKI JE UTONILA.

Na Spodnji Velki je postala 16-letna rejenka Zofija Valner žrtev božjosti. Ko je dekle pralo za hišo v plitvi mlaki perilo, je nenadoma doživela napad. Zofija se je z obrazom zarila v mlako in se zadušila. Vsaka pomoč je bila brezuspešna.

Pomlad na Boču

Ko so te dni obnavljali markacijo na Boču so ugotovili, da je nekaterim neko znamenje posebno pri srcu. Mi si ob pogledu na take reči pomagamo s slovenskim pregovorom: Kjer se osel velja... Zda je Boč ves pomlajen in opran. Med svežim zelenjem bukvov se odpočijo in napasejo oči, da ti je kar lažje pri srcu. Zanimiva je pot med apnenicami, ki jih srečaš ob vznožju skoraj na vsak korak. Dež je pota tako spral, da bo treba tu in tam kaj popraviti. V maju je za binokosne praznike zgoraj najlepše. Le škoda, da je letos tako slabo vreme. V lepih dneh prihajajo na Boč šolarji iz različnih krajev na izlet in takrat odmevajo po pobočju »Hej Slovane! in podobne, da je veselje. Rekli smo da je Boč prenovljen, kar velja v dvojni meri. Prenovila ga je narava, ko ga je odela z zelenjem, preurenila pa sta ga na znotraj in mu vtisnila pečat svežosti in mladosti nova oskrbnika, ki sta v teh dneh prevzela oskrbnitvo bočkih postojank. Sta to g. Anton Kračun in njegova gospa Vilma, ki razvedri, če ni drugače, s prav lepimi vižami na harmoniko.

ZARADI NESREČNE LJUBEZNI V VODNJAK.

Pri nekem posestniku v Štrihovcu pri St. Lju je bil nekaj dni v službi 52-letni poljski delavec Karl Štajner. Bil je vedno otožen in je svojem gospodarju delal, da je nesrečen, ker ga je zapustila njegova 19-letna žena, češ da je prestar zanj. Ko je bil Štajner sam na dvorišču, je v samomordnem namenu skočil v vodnjak in utonil.

SMRTNA NESREČA STAREGA RIBICA

Ko je tovarniški delavec Franc Nikl včeraj v tovarniškem kanalu na Sladkem vrhu ribaril, je zagledal v Jarku moško truplo neznanega starčka. O tem je obvestil orožnike, ki so ugotovili, da je utopjenec 88-letni ribič Franc Leš iz Vranjega vrha. Njegovo truplo je bilo že popolnoma razpadlo. Preiskava je domala, da je starček pred 14 dnevi odšel nekoliko pijan sredi noči ribariti. Svetil si je s svetilko. Ker je bil pijan, je omahnil in padel v prepad, kjer je v vodi utonil.

Spomnite se CMD

o. Bilzu Oplotnice sta včeraj na nekem ovinku trčila oplotniški avtobus in motocikli prevoznika Josipa Turka iz Konjice. Suneč je bil tako močan, da je Turka v loku vrglo na avtobus. Dobil je hude poškodbe, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

o. Požar je grozil novemu kočevskemu Sokolskemu domu že prvi dan po slovesni otvoritvi. Prišel je goriti kup zloženih drv in ognjeni zublji so se ogražali streho. S skrajnimi napori so Sokolski dom obvarovali katastrofe. Preiskava je dognala, da je bil ogenj podtaknjen.

o. Celjsko pevsko društvo bo priredilo na Telovo, dne 8. junija, popoldne ob 3. uri koncert v Rogatcu, ob 8. uri zvečer pa v Rogški Slatini.

o. Novo šolo v Sovodnju so v nedeljo blagoslovili. Šola, ki ima tri razrede, je bila že zelo potrebna.

o. Avtomobil v prepadu. Bilzu Morave na cesti Kočevje-Sušak je strmoglavil v globok prepad tovrni avtomobil tvrdke Stermečki iz Viča pri Ljubljani. Avtomobil se je razbil, Stermečkijeva pa je dobila hujše poškodbe.

o. Tudiško manjlo ima že večkrat kaznovani posestnikov sin Jože Rebernik iz Sv. Ane v Slov. goricah. Tokrat se je moral zagovarjati pred mariborskim okrožnim sodiščem zaradi 100 dni vrednih sanj, ki jih je lani avgusta odpejal nekemu kmetu. Kaj je nameraval poleti s sanmi, sam ni vedel. Sodišče ga je obsodilo na 4 mesece strogega zaporja in na izgubo pravic za dve leti.

Ljubljanski velesejem

od 3. - 12. VI. 1939

(45. razstavna prirediteljev).

300 razstavljalcev iz 12 držav.

Najraznovrstnejše blago.

Posebne razstave:

Poljstvo - Avtomobili - Narodne vezanine

Polovična vozna na železnici. Pri postajni blagajni kupite rumeno železniško izkaznico za din 2.—

Zrebanje vstopnic za dobitke v vrednosti okrog din 100.000.—

o. Avtomobilska nesreča. Včeraj popoldne je zavožil pri Sv. Lenartu neki tovrni avto v telefonski drog. Pri močnem sunku je zlomil drog, avto pa se je prevrnil.

o. Požar. Posestniku Antonu Bajharu v Pristavi pri Ljutomeru je pogorelo gospodarsko poslopje in vse poljsko orodje. Škode je okrog 20.000 din.

o. Ogromna škoda po povodnji. V občini Velika Nedelja in Sv. Lenartu v Slov. goricah je komisija ocenjevala škodo po vodnji zadnjega deževja. Komisija je ugotovila, da je škoda okrog 400.000 din. Banovina je obljubila pomoč.

o. Pragerski orožniki so prišli nekaj fantov, ki so osumljeni, da so po Spodnji Poljski risali razne čudne znake.

Celle

c. Mestno poglavarstvo v Celju je izdalo razglas za dnevne in nočne vaje v obrambo pred napadi iz zraka. Te vaje se bodo vršile še tekom tega meseca. Začetek dnevnih vaje bodo naznanili trije streli na hribu sv. Jožefa, zvonjenje v cerkvi sv. Jožefa, opatijski, Marijini in evangelijski cerkvi ter piskanje siren v tovarnah. Konec vaje bo zopet naznanilo zvonjenje z velikimi zvonovi v omenjenih cerkvah ter piskanje siren v cinkarni in v Westnovi tovarni. Zatemnitev pri nočni vaji bo trajala od 20. do 23. ure. Prebivalstvo se mora točno ravnati po navodilih razglasa, ki je nabit na uradnih deskah mestnega poglavarstva.

c. Na drž. realni gimnaziji v Celju bo ob 8. do 11. t. m. v I. nadstropju razstava risarskih izdelkov in ženskih ročnih del.

c. Sokolske tekme v odbojki bodo v četrtek na praznik ob pol 8. uri zjutraj na dvorišču mestne narodne šole. Tekmovale bodo vrste Sokola iz Celja in Soštanja.

Grete Garbo je rekla: Po ananas tti v Kalifornijo? Šampon! O vos, boljši je ananas tončen 505 s črta.

ORIGINALNA AROMA
505
ZA OKO - ČRTA
ZA OKUS - AROMA
ZA ČRTO - AROMA

Proizvajalec: UNION, Zagreb

c. Farne procesije na Telovo se udeležijo tudi sedem gasilskih čet, in sicer iz Celja, Gaberja, Babnega, Lopate, Škofje vasi, Trnovelj in Telarja.

c. Občinstvo zanima, zakaj so naenkrat ustavljena obnovitvena dela na celjskem kolodvorskem poslopju. Fasada na sprednji strani je že skoro zgotovljena, zdaj pa naenkrat zastoji v delu. Tudi tu, ki prihajajo v Celje, se za zadevo zanimajo. Dela je treba takoj nadaljevati, da bodo pred glavno tujsko sezono končana, ker poslopje, kakršno je zdaj, našemu mestu ni v okras.

c. Nesreče in napad. 38-letnega dnarja Roberta Schönerja iz Lučke vasi pri Poljanah je v kozju napadel nek delavec. Vrgel ga je na tla in mu zlomil desno roko v ramenu. — Na 39-letnega Blana Cirila v Rečici pri Laškem se je zvrnil voz desk. Zlomil si je pri tem desno nogo in dobil po glavi hude poškodbe. Oba se zdravita v celjski bolnišnici.

c. Na celjskem trgu je zadnje dni prišlo obutno primankovati razne zelenjave, posebno solate. Kar pa se dobi je v ceni tako poskočilo, da si revnejši sloji kmalu ne bodo mogli več kupiti najpotrebnejšega.

c. Celjsko porodnišnico so že pred nekaj leti dvignili za eno nadstropje. To nadstropje čaka sedaj že od tistega časa v surovem stanju in z deskami zabitimi okni svoje dovršitve. Ali se ne bi našlo kje potrebnega kredita za dokončanje poslopja, ki v takem položaju ne dela časti tistim, ki se jih to tiče?

Ptuj

p. Jadransko slavo priredi jutri popoldne v mestnem parku kraljevni odbor JS v Ptuj. Najprej bo po mestu povorka. Na veseličnem prostoru bodo nastopali podmladkarji. Zvečer pa bo Drava zažarela ob velikem umetnem ognju. Kakor vsako leto, gre tudi tokrat večje številu mladine s podporo kraljevnega odbora na morje.

p. Novoga mostu čez Dravo ne bo. Veliko se je že pisalo o nujni potrebi novega mostu čez Dravo. Že davno so bili izdelani načrti za gradnjo. Sedaj leže v predalih mestnega poglavarstva v trdnem pozabljenu. Morda bodo sčasoma celo zastareli, da jih bodo mogli potem kot zgodovinski dokument prenesti v znani ptujski Ferkov muzej. In še več, Z nameravanim novim mostom so Ptujčani svojčas že napredovali do kreditov, ki jih je sklenila dati banovina. Po vseh teh načrtih in kreditih se bo ptujski most čez Dravo le obnovil z 200.000 din. Ptujčani bodo čakali na most čez Dravo še dolgo časa.

p. Zvočni kino Ptuj predvaja film »Lord Nelson«.

VLJUDNOST.

»Ali imate kaka posebna znamenja?«
»Ne. Zakaj?«
»Ah! Kar tako!«

Maribor

Ljubavna tragedija na Koroški cesti

Mesarski pomočnik Ivan Uršič ustrelil kuharico Anico Založnik in samega sebe

Davi je bila hiša na Koroški cesti 24 prizorišče krvave ljubavne tragedije, ki je terjala dvoje mladih življenj. Stanovalci so okoli pol 6. ure slisali dva zaporedna strela, takoj nato pa ženske klice na pomoč. Ljudje so odprli sobo 28. letne kuharice Anice Založnikove, ki je bila uslužbenka pri zobotehniku Javreku. Nudil se jim je strašen prizor. Na tleh je ležalo dvoje teles. V njih so spoznali 29-letnega mesarskega pomočnika Ivana Uršiča in je imenovano Anico Založnikovo. Uršič je bil že mrtel.

Iz desnega senca mu je curjela kri. Na tleh je ležal samokres. Ustreljena je bila tudi Založnikova, ki ji je krogla predrila zatilje. Iz tega sklepa, da se je med zaljubljenca vnel prepir. Ko je mlađenec videla, kaj namerava njen izvoljenec, mu je hotela pobeigniti. Zato jo je strel zadel od zadaj.

O krkavem dogodku so takoj obvestili policijo in rešilno postajo. Policijski zdravnik je ugotovil Uršičevo smrt ter odredil prevoz Založnikove v bolnišnico, ker je še kazala znake življenja. V bol-

nišnici je bila ves čas v globoki nezavesti in ni upanja, da bi okrevala. Na počni omarici so našli Uršičevo poslovilno pismo, iz katerega je razvidno, da sta se dozovorila za skupno smrt zaradi nesrečne ljubezni. Uršič je bil do nedavne uslužbenec pri mesarskem mojstru Filipcu pri Betnavski cesti 17, pri katerem je bil zaradi nekih 1700 din odpuščen iz službe. Gotovo je bil to povod, da sta se zaljubljenca, ki sta se bila pripravila na poroko, sprla, kar je povzročilo tragedijo.

HUDA PROMETNA NESREČA PRED GRAJSKIM KINOM.

Včeraj popoldne se je pripetila na Grajskem trgu pred Grajskim kinom zelo težka prometna nesreča, katere žrtev je postal 16-letni mehanikarski vajenec Ljubo Trop iz Betnavske ulice. Očividci opisujejo nesrečo takole: Iz Jurčičeve ulice je privozil neki osebni avtomobil. Pred poslopijem Grajskega kina je stal štrikolesni ročni voziček. Z nasprotni strani pa je privozil tudi Trop. Hotel se je izogniti vozičku, pa je pri tem treščil

Blago za kopalne plašče in obleke

TEKSTILANA BODEFELDT, Gosposka ulica 14

v avtomobil. Mlačenec je obeležen v mlaki krvi nezavesten. Glavo ima vso razrezano, ker je z njo strl avtomobilsko svetilko. Poškodovanca so prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

KRVAV NAPAD NA ČEVJARJA.

V mariborsko bolnišnico je prišel 30-letni čevjar Jožef Kalumder iz Meljske ceste. Ponoči ga je nekdo napadel ter ga obdelal z nožem.

K SV. JERNEJU NAD MUTO.

Ta Telovo, 8. t. m., nam SPD Maribor zopet pripravila lep družaben izlet k obmejnemu ljudstvu na Kozjaku. Poleg Pankrca, Sv. Duha, Kaple slovi tudi Sv. Jernej nad Muto po lepoti in zanimivosti kraja, čeprav nam je še malo poznan. Odpeljemo se s koroškim vlakom ob 5.37. Kupimo izletniško karto do Trbonj z veljavnostjo brezplačnega povratka, izstopimo pa že na postaji Vuzenica-Muta. Po največ 2 in pol uri hoda pridemo do Sv. Jerneja. Potem bo planinska maša, pri kateri bo pel zbor Jadrankašev iz Maribora. Po maši bo vesel ljudski sestanek izletnikov z domačini. Opozarjamo, da vzamejo izletniki s seboj dovolj provianta in pičice. Želimo lepe udeležbe iz mesta.

m. Nedeljska izletniška vozovnica velja jutri, na Telovo, na koroški progi za jutrnji vlak, ki odhaja iz Maribora ob 5.37 in se vrača v Maribor ob 20.35.

m. Obmejni izlet v Jarenino priredi v četrtek, 8. junija popoldne pevski zbor »Drave«, harmonikarji g. Hartmana in motoklub »Perun«. Sestanek v gostilni Horvat. Odhod iz Maribora ob 13. Prijatelji in somišljeniki, običajno našo mejo!

m. Telovo v novi cerkvi Sv. Rešnjega Telesa. Nocoj ob 20. večernice, potem vsenočno čiščenje za fante in može. Službe bože: ob 4. samo za fante in može, ob pol 6. slovesna za vse, ob 8. šolska in pol 10. Procesija se začne ob pol 7. in gre po Jerovškovi, Delavski, Betnavski, Stritarjevi ulici in zopet po Jerovškovi nazaj.

m. Trg na Telovo. Jutri na praznik bo zaradi procesije živilski trg iz Strossmayerjevega drevoreda premeščen na Vojasniški trg. Tudi gornji del Vodnikovnega trga se izprazni. Branjevske z Oglevega trga pa bodo premeščen na Rotovski trg.

m. Joško Kos umrl. V Beogradu je umrl referent za mešanske šole za dravsko banovino v prosvetnem ministru g. Joško Kos iz Maribora. Po pogrebnih molitvah so pokojnikovo truplo prepeljali v Maribor, kjer bo pogreb. Zdravniško dežurno službo za nujno zdravniško pomoč na praznik, 8. t. m., bo imel OUZD zdravnik g. dr. Zirngast Teobald, Maribor, Kralja Petra 3/1. m. Volčjak je ugriznil hčer mizarja L. Bohinca iz Delavske ulice. Dekle se zdravi v bolnišnici.

AVTO ZA DIN 5--

Le še par dni nas loči od velike tobole našega R. križa, ki bo v Mariboru v nedeljo, 11. t. m. V vseh krogih našega mestnega in okoliškega prebivalstva je zanimanje tem večje, ker prejme glavni dobitek popolnoma nov širisežezi luksuz in avto znamke »Opel«, ki je že nekaj časa razstavljen v izloženem oknu trdnice »Weka« na Aleksandrovi cesti. Tudi drugi razstavljeni dobinki vzbujajo splošno pozornost. Ena tablica stane le din 5--!

Silvene srajce hladilo - Bogata izbira pri

TEKSTILANA BODEFELDT, Gosposka ulica 14

m. Triperesna detelica s Pobrežja je že dolgo časa kradla po mariborskih stanovanjih. Dobro organizirana družba je ukradene stvari prodajala v Nemčiji. Tatovom so prišli sedaj na sled.

m. Obrt v preteklem mesecu. Maja je mestni referent izdal 14 novih obrtniških pravic, črtal pa 9.

m. Gradbeno gibanje. Veleindustrialec Hutter gradi enonadstropno pisarniško poslopje. Krojaški mojster Viktor Kos postavlja v Betnavski ulici enonadstropno stanovanjsko hišo, isto gradi tudi upokojeni železničar Ivan Kovač v Erjavčevi ulici.

* Ze 8. t. m., torej v dveh dneh, bo prihodnje žrebanje državne razredne loterije. Kdor se nima srečke ali kdor še ni plačal svoje srečke, se naj nemudoma obrne do naše hiše sreče in glavne kolektore državne razredne loterije bančne poslovilnice Bezjak, Maribor, Gosposka ulica 25 (tel. 20-97), kjer je že marsikdo napravil odlični korak v svojo življenjsko srečo. Nove srečke so še na razpolago.

Udeležile se krasnih izletov »Putnik-a« z udobnimi avtokari: 11. jun.: Okoli Pohorja din 65--; 18. jun.: Murska Sobota (Prekmurjski leden) din 50--; 18. do 19. jun.: Maribor din 200--; 26. do 29. jun.: Ptivice-Crikvenica, vse din 650--; 26. do 29. jun.: Trst-Benke-Padova-Gorica, vse din 900--; 28. do 29. jun.: Trst-Vojna in vizum din 240--; 28. do 29. jun.: Logarska dolina 2 dni din 120--; 28. do 29. jun.: Graz 2 dni din 110--; 2. do 4. julija: Dunaj 3 dni din 200--; Prijavite se takoj pri »Putnik-u« Maribor-Elje-Ptuj.

* CELITN DAMAM NA ZNANJE! Prispeli so najnovjši vzorci in PRISTNI SVILI za poletne obleke. Ne zamudite, si ogledati izložbo J. ŠRAJ, katere bo trajala le nekaj dni!

* V nedeljo in ponedeljek je obiskal predsednik vlade dr. Cvetković Ljubljanski velesejem. V spremstvu je bil han dr. Natlačen in v nedeljo tudi trgovski ministri Tomič. Predsednik vlade se je o prireditvi zelo pohvalno izrazil ter nakupil več stvari, tako deset krasnih na roko umetno kovanih kstencev in pohištvo za knjižnico s sobo v slovenskem slogu. Tudi je odobril trgovskemu ministru Tomiču, da izplača kot prvi prispevek vlade za nove razstavne zgradbe, ki so že nujno potrebne, en milijon dinarjev. Gladiči bodo začeli že letos po jesenskem velesejmu. Velesejem je prav dobro obiskan. Letos je izredno bogato zaseden in nad vse skrbno pripravljen. Mogoče je novih domačih izdelkov, ki doslej še niso bili razstavljeni. Napravljenih je že mnogo kupčij, posebno v pohištvo, strojni, metalurški, avtomobilski. Interesenti prihajajo iz vseh delov države, iz inozemstva pa doslej iz Nemčije in Italije. Obiskovalci imajo na železnici brezplačen povratek.

* Na »Grič« začasna avtocesta mimo Poscha (Schützenhof).

Mariborsko gledališče

Sreda, 7. junija, ob 20.: »St. 72«. Red B. Zadnjič Zaključek gledališke sezone. Četrtek, 8. junija, ob 17.: Nogometna tekma med gledališkimi igralci in novinarji na stadionu »Železničarja«.

* St. 72. zaključek delovanja mariborske Talije v sezoni 1933-39. Tri leti prišli se še enkrat opozarjajo imejtelji blokov, da jih nocoj izrabijo.

Radio

Četrtek, 8. junija
Ljubljana: 8. Cerkvena glasba; 9.45 Plošče; 10.30 Koncert na orglah; 11.30 Koncert RO; 13.20 Komorna glasba; 18. Veder program; 19.50 Vokalni kvintet, nato plošče. — Beograd: 18. Klavirski koncert; 19.05 Gipsanski glasba; 20. Ura humorja; 22.15 Plesna glasba. — Sofia: 17.45 Lalka in plesna glasba; 19.30 Koncert RO; 21. Komorna glasba. — London Regional: 21. Barkerjeva opera. — Praha: 22.10 Opera. — Königsberg 20.15 Operetne melodije. — Firenze: 21. Jazz orkester. — Bratislava: 19.30 Jazz orkester, nato koncert RO. — Varšava: 21.15 Zabavni koncert.

Petek, 9. junija
Ljubljana: 12. Plošče; 13.20 Koncert RO; 18.20 Plošče; 20.30 Arje iz Pustnjavljah; 22.30 Angleske plošče. — Beograd: 17.30 Koncert donskih koračkov; 18.20 Lalka glasba; 20. Simfonični koncert. — Sofia: 18. Vojaska glasba; 19. Klavirski koncert; 19.30 Massenejeva opera »Werther«. — Stuttgart: Wagnerjeva opera »Walküre«. — Bukaresta: 21.15 Mascagnjeva opera »Cavalleria rusticana«. — Pariz PTT: 20.30 Simfonični koncert. — Budimpešta: 19.30 Prenos iz opere. — London National: 21. 30 Španska glasba.

Borzna poročila

Devize. Ljubljana. Uradni tečaj: London 205.83—209.02, Pariz 116.22—118.52, New York 437.87—448.87, Curih 995—1005, Milan 231.45—234.55, Amsterdam 2338—2376, Berlin 1767.32—1785.08, Bruselj 747.75—759.75. Tečaj na svobodnem trgu: London 256.40—259.60, Pariz 144.84—147.14, New York 545.23—551.23, Curih 1238.82—1248.82, Amsterdam 2912.63—2950.68, Bruselj 931.52—943.52.

Effekt. Zagreb. Drž. papirji: vojna škoda 468—470, 4 odst. agrarji 61 d., 4 odst. sev. agrarji 59.75—60.50, 6 odst. begl. obvl. 88.50—90, 6 odst. dalm. agrarji 86—88, 7 odst. slab. pos. 98.50 d., 7 odst. inv. Blair 101—102, Delnice: Nar. banke 7400 d., PAB 212, Trbovlje 172—180 (kupon).

Blagovna poročila

Novosadska blagovna borza: Pšenica: baska 153—154, sremska 152—154, slavonska 153—155, žrnetska 149—152, R. 2: baska 140—142, J. 6 m. n. baska in sremski 158—160, juri 180—185. Oves: baski, sremski in slavonski 144—146. Koruza: baska 108—109.

„Revanža“ na zelenem polju

PRED OGORČENO BORBO MED TANKI, LOKOMOTIVAMI, RAKETAMI, KORUPCIONASI, LJUDSKIMI TRIBUNI, MEDVEDI IN HAMLETI, NORCI, SLEHERNIKI, BUČAMI, CONTE LUNAMI ITD.

Gledališka sezona je ob koncu. Njeno letošnji vrednost bodo na drugem mestu ocenili poklicani kritiki. (Morda bodo s to zaključno oceno že za prihodnje leto spet razplamteli »divji srd«, s katerim se bo pokvarilo sicer tako prijetno tovarništvo med gledališkimi igralci in novinarji.) Za konec letošnje sezone pa bo na zelenem polju nekoliko revanže za veliko »nehvaležnost«, ki so jo novinarji izkazovali gledališkim igralcem skozi vso gledališko sezono. (Prav za prav so to zakrivi kritiki, toda v stanovski solidarnosti je treba skupno vzeti greh na rame, dasi je neprijetno za tute grehe delati pokoro, kot n. pr. za Reharja, ki se je prav »fufsejevske« umaknil v zatilje, kjer smehljaje pripravil za drugo leto »nove poteze za revanžo«.)

Odnosaji so se do tik pred »revanžo« zelo poostriili. Mobilizacija je izvršena. In zbrani armadi čakata na ukaz vojne trombe. Novinarji so se oborožili z modernimi sredstvi, tanki, lokomotivami, raketami itd., dočim nastopajo gledališki igralci s precej srednjeveško vojsko: Hamlet, Boccaccio, general Rodrigo, Orsini, Herman Celjski itd. Dva svetova si stojita nasproti, iščeč naposled pravico na »zelenem polju« z mladišto okroglo žogo. Tu naj se pokaže, ali so bile kritične pravice ali krivice; narod bo ploskal v vsakem slučaju.

Po sodobnih pojmih o plemenitosti bo ta bitka seveda plemenita. Brez krvi in mrtvecev. Za ranjence pa še ni jasno, recimo za »lahke ranjence«. Poleg plemenitosti ima kajpada tekma deloma tu-

di značaj velike komedije, kakršne nudi publiki včasih mariborsko gledališče; brez dvoma s toliko dobre volje in nepriljubljenega humorja, da nikogar ne bo treba žgečkati, da bi se od srca nasmejal in zabaval ob »velikem obračunu« med gledališkimi igralci in novinarji. To bo obenem tudi velika gledališka predstava na prostem, prva v letošnji poletni sezoni; o nadaljnjih predstavah pa še ne vemo, ker je upravitelj g. dr. Brendič letos za konec precej molčeč, kar pa je povsem razumljivo, saj z veliko očetovsko skrbjo trenutno samo misli na »usodo« svoje vrle enajstotice, ki se bo jutri borila na zelenem polju tudi v njegovem imenu za »pravico in nepravico« nov kritikov.

Kakor smo izvedeli, vlada v novinarskem taboru odlično razpoloženje. »Vodja« v polju zaletu in po sodobnih dinamičnih receptih deli nasvete in zaskrbljena navodila, kajti novinarji so čudne sorte ljudje, ki jih je težko »vistosmeriti«. Tokrat pa menda ne bodo zatajili navodil, ki jih sleherni dan dobivajo z naraščajočimi strani, in po katerih se morajo dati za dnem ravnavti. V toliko so že »predvzgojeni« za disciplino in pokorščino, ker bi sicer »vodja« z njimi na intrinzični dan ogorčenega spopada le težka šajhal.

Nobenega dvoma pa seveda ni, da Mariborčani ne bi znali tudi sami presoditi, da se je treba tega zanimivega dvoboja ob 17. uri na stadionu Železničarja udeležiti v čim večjem številu.

»Ljudski tribun«.

Kultura

Potovanje v Benetke

Jb zaključku letošnje gledališke sezone je, kakor vsako leto, priredilo Zdrženje gledaliških igralcev svojo predstavo, katere dobiček je namenjen pokojniškemu skladu. Izbralo si je Louisa Verneuil in Georgesa Berra komedijo »Potovanje v Benetke«, delo tiste vrste zahodne komedijografije, ki uspeva izklužno zaradi svoje dovršene odrske tehnike in družbene uglasjenosti. Višjih umetniških ali miselnih vrednot v teh delih ni.

Zaradi te svoje svojstvenosti zahtevajo ta dela, in zahteva zato tudi »Potovanje v Benetke«, posebno režijsko in igralško tehniko, ki ustreza vsebini in obliki ter ji daje odrsko resničnost. Režija g. Ede Verdonika je pokazala sicer precej prirode spretnosti, do čline komedije pa ni segla, in zlasti ni dognano izdelala posebnih scen, ki so v razvoju psihološko ali kako drugače važne. Take fine so se čisto izgubile. Mimo tega ti ljudje, kakor smo jih videli na odru — razen morda ene izjeme — niso bili veličastni, ampak slovenski malomeščani, in to tako po zunanjski in po maski in obnašanju. Vzdušja Pariza in Nice ni bilo. Zakaj je to važno? Zato, ker je cela zgodba mogoča in razumljiva — tako kot je napisana — samo v širokem, mondenskem okolju. Za ustvaritev takega okolja je pa bila že zasedba vlog zgrešena.

Med vsemi nastopajočimi se je približala zunanji in igralški zahtevam vloge do vsaj splošno zadovoljive višine edino gđ. Branka Rasbergerja, ki Carolina Ancelotova. Bila je elegantna, v svoji igri in zlasti v razpoložljivih prehodih večinoma prepričevalna, le mestoma preveč igralška. Do neke mere je pokazal tudi g. Ljudevit Crnobori velikega širino, le da ni bil igralško vedno zadosti pristen. Kljub temu moremo šteti Michela Ancelota med njegove boljše vloge. G. Edo Verdonik nas v vlogi slikarja Etiennea de Boisroberta ni prepričal, ker ni bilo na njem nič tistega, kar daje značaj ljudem družbe tega velikega mesta. Zato je bil predstava Zdrženja gledaliških igralcev bi morale biti po moji sodbi revije vseh najboljših sil ansambla, ki bi z njimi pokazal svoj napredek tekom sezone. Take predstave bi postale tudi dogodek, ki bi se vnaprej vzbujal pozornost vseh prijateljev gledališke umetnosti in gledaliških umetnikov. S tem bi se seveda povečali tudi dohodki, namenjeni plemeniti stvari starostnega zavarovanja. Zato bi

bilo treba največje skrbnosti pri določitvi dela, režije, razdelitvi vlog in tudi pri izoblikovanju jezika glede teksta samega in glede izgovorjave.

SLOVENSKI VERZ

A. V. Isačenko: Slovenski verz, založila Akademika založba v Ljubljani, strani 104 osmerke, cena 48, vez. 62 din. — Slovenci smo dobili z ruskimi emigranti nekaj odličnih znanstvenikov, ki sedaj plodovito bogate našo znanstveno literaturo. Med nje spada tudi A. V. Isačenko, avtor omenjene prve obširnejše slovenske razprave s področja poetike, obenem pa dragocenega doprinosa k studiju slovenskega pesništva sploh. Moderno zrežje in metoda, s katero obdeluje avtor svojo snov, ima tudi glede načelnega stališča v teh vprašanih velik pomen. Delo je pisano gladko in nazorno ter je zato namenjeno najširšim krogom inteligence. Razdeljeno je na sledeča poglavja: Bistvo in zgodovina verza, Metrum kot osnova ritma, Ritem kot kršenje metra, Beseda in ritem, Ritemična analiza pesniškega jezika, Trozložna merila, Kratke pregled novejšega razvoja slovenskega verza, Intonacija in melodija verza ter Bistvo in zgodovina rime. Zanimivo je, da ugotavlja Isačenko veliko sorodnost slovenskega verza z ruskim, čeprav imata vendarle vsak svoje posebnosti, r.

k Mariborski doprinosi k našemu medicinskemu slovnstvu. Tudi v medicinskem slovnstvu je Maribor vsa leta po osvoboditvi zelo aktiven. Tu je izšlo več del dr. Ivana Matka in dr. Mirka Černiča, glavno delo je pa zbrano v »Zdravniškem vestniku«. Tudi v najnovejši peti številki letošnjega letnika te revije, na katero smo bili slovenski zdravniki upravičeno ponosni, se prispevali lep del Mariborčani. Dr. Vinko Korže objavlja razpravo »Chloroniphetiloma malignum pri moškem«, dr. Franjo Radšelj »Poročilo o delovanju odseka za pljučne bolezni splošne bolnišnice v Mariboru v letu 1938«, dr. Mirko Černič zopet nov prispevek »vejašča za naše strokovno besedilo in izrazje«. (K temu bi želeli, da bi ZV pisal dosledno »bolnišnica«, namesto »srbsko-jrvaške »bolnice«.) Ostali zvezek izpolnjujejo razne druge znanstvene razprave, poročila itd.

k Slovenska številka bi lahko imenovali letošnji 3-4 snopič Česko-jihoslovaške revije, saj je v glavnem posvečena le nam. B. Borke je prispeval sestavek o Prešernu, dr. O. Berkopec o Rihardu Jakopiču, J. K. Strakatič o Ivanu Zaboju, dr. V. Merka o Josipu Murnu-Aleksandrovu in Cvetku Golariju, D. Ljudevit je prevzel Župančičovo pesem »Zvečer žarijo pokojno«. Pa tudi med drobižem je več notic o nas.

Sport

ISSK Maribor ne bo potoval v Borovo

Vodstvo ISSK Maribora je odpovedalo povratno kvalifikacijsko tekmo v Borovu, ki bi jo moral odigrati v nedeljo. V današnjih prilikah se klub ne more izpostaviti jako visokim stroškom za tako potovanje, posebno ker je bil inkasno prve tekme v Mariboru razmeroma jako nizek, razen tega pa bi moral pogrešati v slučaju nastopa v Borovu radi bližnjega zaključka šolskega leta nekatere svoje najboljše igralce.

ODPOVEDANE PLAVALNE PRIREDITVE

Mariborski plavalni klub je iz tehničnih razlogov odpovedal nameravane plavalne prireditve na Mariborskem otoku: 8. junija srednjeložsko prvenstvo, ki je prelozilo na jesen, in za 11. junij določeni Olimpijski dan. Zaradi, ki so MPK prisilili do tega ukrepa, bodo gotovo zanimali naše sportne in tudi široko javnost ter se bomo radi tega v najkrajšem času nanje povrnil.

Punčec: „Mi damo vedno vse iz sebe...“

Po odigranem dvoboju z Belgijo se je naš mušketir Punčec pritoževal proti delu našega tiska, ki mu je očital, češ da sta z Mitičem igrala proti Belgijcem enolotno, da sta jih podcenjevala itd. Punčec pravi, da so razlogi za slabo igro proti Belgijcem popolnoma drugi. Upoštevati da je treba okolnosti, pod katerimi se je odigralo srečanje v Milanu, ki mu bo ostalo v spominu, dokler bo živ. Posledice takega tekmovanja se ne dajo enostavno izbrisati. Punčec pričakuje, da bodo sportniki uvideli, da sta se z Mitičem v Zagrebu ravno tako potrudila, kakor v Milanu, toda s to razliko, da so nanju še močno vplivale okolnosti, pod katerimi se je tekmovalo v Milanu. Živna reakcija je torej bila vrok slabši igri v dublu. Poleg tega pa tudi fatalna okolnost, da so Belgijci po igrah s šibkejšimi nasprotniki vedno jako nevarni, kar je bil tudi slučaj v Zagrebu.

Glede tekmovalja proti Nemčiji ni hotel dati Punčec nikakih prognoz, obljubil pa je, da bosta dala z Mitičem vse iz sebe. Pričakuje pa tudi od občinstva, da se bo

ITALIJANI SO ODPOTOVALI V BUDIMPEŠTO

Predvečernjim so italijanski nogometaši posetili Oplenac, zvečer jim je JNS priredil na Dedinju večerjo, večer pa so odpotovali v Bukarešto, kjer bodo nastopili v četrtek.

POLJSKA-SVICA 1:1 (0:1)

Mednarodna nogometna tekma v Varšavi se je končala z neodločnim rezultatom, kakor lansko leto.

S. Tudi letos bo 18. junija na Olimpijski dan revija vsega mariborskega sporta. Nastopi košarkarji, nogometašev, jahačev, tenis-igralcev, plavalcev itd. Pripravljajo v Olimpijski fond, omogočite naši državi udeležbo na XII. Olimpijskih igrah v Helsinkih.

gostov v razmerju 2:0.

S. Jutri bo v Zagrebu nastopila reprezentanca ZNP-a proti HASK-u.

S. Lou Nova je po zmagi nad Maxom Baerom izrazil Joe Louisa na boksarsko prvenstvo sveta v težki kategoriji.

S. Nemčija-Anglija 3:0. Končni rezultat letošnjega teniškega dvoboja med Nemčijo in Anglijo za Davisov cup je 5:0 za Nemčijo.

S. V mednarodni tekmi Rim-Zagreb 2. julija bo za Rim nastopil FC Roma.

Imej čista usta!

Za od nekdanj cenimo ljudi, ki imajo čista usta in blazne sobe. Orodje, ki se stalno rabi — kakor naši sobe — je treba svedeti redno negovati. Zjutraj in zvečer sobno ščetko in Chlorodont, pa sobe očistiti v vseh smereh. Ni sramu: sobe to preneslo. Le slabe nege ne vzdržijo! Zato: Chlorodont, kvalitetno sobno pasilo! Domači proizvod.

REZULTATI KVALIFIKACIJSKIH TEKEM

Beograd: Čukarički-Borac (Petrovgrad) 2:2.

Kruševac: Car Lazar (prvak NNP)—Vojvodina 1:1.

Subotica: ZAK—Radnički (Kragujevac) 2:0.

s Kvalifikacijska nog. tekma med prvakom SNP Veležem in prvakom BNP Kraljevičkom v Mostaru se je končala z zmago s ČSK in gradnjaški v Čakovcu z izenačeno, da ne bosta sodelovala v juniorskem finalu LNP-a. Kakor smo že objavili, bi morali odigrati dve medsebojni tekmi 4. in 11. junija.

Partije iz Stuttgarta

INDIJSKA OBRAMBA

(6 kolo v Stuttgartu)

Beli: K. Richter Črni: H. Grob

1. d4, S6 2. Se3, b6? (otvoritvena napaka, črni ne sme dopustiti, da si beli igrajo z c4 premočno središče. Potrebno je bilo d5) 3. e4, Lb7 4. e5, Se4 5. Dd3, d5 6. Lb5+ e6 (6. Sd7 ni nič boljši). Beli pride nato z 7. e6, fxe6 8. Sxe4, dxe4 9. Dd5+ g6 10. Dd5, Tg8 11. Dxe6 v dobri položaji? 7. e6, fxe6 8. Sxe4, dxe4 (potrebno), na exb5 pride 9. Sg5) 9. Dd5+ Kd7 10. Le4, La6 11. Lb3!, Ke8 (druga pomoči ni, "Jelične točke" na e6 črni ne more varovati) 12. Lxe6+, Kb7 13. Ld4, Sd7 (Mikavno je tole nadaljevanje: 13...Dxd4 14. Td1, Dxb2 15. Lc8+! z matom v 3 potezih) 14. d5!, S16 15. dxe6+, Kxe6 16. Dh3, g5 17. Le5, Kb7 18. Td1, De8 19. Lxh6, efxd6 20. Td7+, Ke6 21. Ld5+ (beli se po nepotrebnem spušta v "umetljenje" in podajljive muze črnega. Enostavna pot k zmagi je bila: 21. Df5, Le5 22. Dxe4+, Kb5 23. a4+, Ka5 24. c3! itd.) 23. Dxe4+, Ka5 23. a3, e3! (črni tako odreže belo damo, ki je nameravala na c3) 24. b4+, Ka4 25. Se2, Le8 26. Df5!, De3 (Lxd7 ali Dxd7 ni dobro, ker polnise beli črnega kralja tačas v matno mrežo) 27. Dd2+, Kxa3 28. 0-0!, Lxd7 29. Td1, exf2+ 30. Kf1, La4 na 30...De3 odleži 31. c5! z grožnjo Da2 mat) 31. De1+, Ka2 32. e3+ in črni preda.

8. Prvenstvo Birminghama je osvojil Moor

Blow z 8 točkami, sledijo B. H. Wood

7 in pol, Leaner 6 ter Buchter in Price

5 in pol.

E. S. BRUCE:

Puščavnikova skrivnost

»Ali ne verjamete?...«
»Ne, samo zanima me,« je dvoumno odvrnil Beeke.

Warren Clinton, ki je stal pri oknu v gostilniški izbi, je slisal Beekeove zadnje besede. Zardel je do ušes. Z eno samo besedo bi bil lahko razbrneli Pimperja. Saj ga je videl, kako se je nekaj minut po nesreči vračal v svoje čudno bivališče. Zato je bilo nemogoče, da bi bil kapitan odvelel mrtvečev truplo v letalo. Morilec je moral prav tedaj končati svoje delo, ko je kapitan Piper lezel po lestvi na drevo.

Toda kako naj bi Piper potrdil svoj alibi? Če bi Warren kaj povedal, bi ga Beeke vprašal, zakaj je šel zdaj prišel z resnico na dan. In moral bi mu bil priznati, da je prejel lagal.

»Kakšna zapletena zgodba!« je vzklil Warren.

Beeke se je obrnil k njemu in mu pokimal.

»Ali ste mu poslušali?« ga je vprašal. »Da. Slučajno sem prišel v gostilno, da bi vas vprašal, ali me danes še kaj potrebujete.«

»Mislim, da vas ne bom več,« je dejal Beeke. »Sedite vendar, gospod Clinton, in popijte z nama skodelico čaja.«

»Hvala, gospod Beeke,« je odvrnil mladi letalec. »Odpričaj se na pot. V London mislim iti. Jutri se vrnem k uradnemu ogledu.«

»Prav je tako. Morda vas niti potrebovali ne bomo, toda vseeno je bolje, da se vrnete.«

Warren se je poslovil.

»Tale mladenič se v moji družbi prav nič dobro se počuti,« je pripomnil Beeke.

»Nič čudnega, če ste ga naglasi z lažnivcem!«

»Boji se, da ga ne bi še kaj drugega vprašal,« je nadaljeval nadzornik. »Pravi, da gre v London. Ne verjamite mu, Eustace! Prepričan sem sicer, da bo na videz zapustil vas, toda prisegel bi, da se bo ponoči vrnil.«

»Zakaj pa?...«

»Ali ste mar slepi? Ali ne vidite, da je zaljubljen?«

Eustace je planil kvišku.

»Tisto lepo dekle, ki sva ga zjutraj videla?« je dejal. »Toda ona ga je vendar

37 oklofutale

»To je zanesljivo znamenje, da ga ljubi,« je trdovratno vztrajal Beeke. »Bojim se, dragi moj Eustace, da bova morala zvečer še malo pogledati okoli stanovanja mlade lepote.«

ENAJSTO POGLAVJE.

Gospodar obzidane graščine.

Mogočni zid Carringtonove graščine se je zdel Eustacu neizmerno visok, ko je pred njim ustavil svoj avto. Z nadzornikom Beekem je po ozki stezi zavil proti velikim vratom, ki so bila zmerom zaprta.

»Prepričan sem, da bova z obema prevalecema te stare zgradbe doživela še kaj zanimivega,« je dejal Beeke.

Puhnil je dim iz pipe in si pomel roke. »Kakšna hiša, Eustace! Stirideset čevljev visok zid jo obdaja od vseh strani, in njen gospodar že dvajset let ni stopil med svet! Kakšen alibi, Eustace?«

»Alibi?« se je začudil mladi seržant.

»Stari Carrington je ostal tako dolgo zaprt med zidom, da je postal že nekakšna legenda med ljudmi v Mallow-Datchetu in okolici. Niheč ga skoraj ne vidi. Misel, da bi morda Carrington skrivaj prišel med svet, je kar fantastična, nedoumljiva. Ali mar kdo ve, kaj je počel Carrington v pretekli noči?«

»Kmalu boste osumili še Laverja, pa-

storja in... nadzornika Gibbonsa!« je vzklil Eustace. »Ali pa morda mlado dekle, ki jo hočete zdaj spraviti v zvezo z letalcem?«

»Zakaj pa njo?«

»Toda človek božji,« je vzklil Eustace, »saj ste zgubili glavo! Tega vendar ne boste rekli, da je Carrington zapleten v umor!«

»Moja dolžnost je, da sumim vsakogar in nikogar,« je dejal Beeke. Carringtona že dvajset let ni videl nihče zunaj zidu, ki si ga je dal zgraditi. Ali je mar to dokaz, da nikoli ne zapusti skrivaj svoje graščine. Kdo naj to ve? Kapitan Piper že ne, ker prebiva visoko med drevjem in ga ne more nadzorovati. No, bova še videla. Kje pa je zvonček?«

Pomiril se je in pozvonil. Vzlic soncu in vročini je Eustacea streslo. Slabo se je počutil. Beeke je žulil svojo pipo in je bil imenitne volje.

»Še tole,« je rekel. »Sir Bertram je prišel in se je z doktorjem Archerjem lotil dela.«

»Vprašujem se, kaj bova tu počela,« je dejal Eustace. »Zdi se mi, da ste posegli tja, kjer ničesar ni. Samo zapravljanje časa je to, kakor sem vam že dostikrat rekel.«

(Dalej sledi.)

Zanimivosti

Hudomušne norosti gospe Mode

Krinoline naših prababic — Prve hlače, peklenščakova iznajdba, nevredna kristjana — Gizdalinstvo starih plemičev — Kako smo prišli do čevljev in škornjev — Kljun na čevljih, kačji repovi z zvončki — Visoke hodulje, predhodnice današnjih pet

Ze v davni preteklosti so cenili lepoto in blek, vendar oblačila niso vsak čas prirojavali po novih metodah. Poem »nositi se po modi« nam je prinesel prehod iz starega v srednji vek. V življenju, v obleki in v uživanju se je okus izboljševal in kmalu prekoračil mejo razpoložljivih možnosti. Razkošju in moim norostim je napovedal boj že nadvojvoda Karl s policijsko odredbo l. 1577. Temu je sledil patent, izdan v Gradcu 24. febr. 1578, in poostren 18. februarja 1588. Cesar Leopold I. je proti razkošju in oblačilni potrdil policijsko odredbo dne 26. junija 1686.

V 18. stoletju so cerkvene oblasti zenskam z obročnim krilom (krinolino) zabranile dostop v cerkev. Počasi si je pa to krilo tudi v cerkvi pridobilo ugled. Vsaka meščanka je v klopi zasedla kar dva sedeža.

Modo so v starih časih pojmovali za iznajdbo hudika. Stari Grki so naprtili iznajdbo modni izrodov vragu, na podobah iz srednjega veka često vidis naslikane hudike, kako ščiplje in trpinči žensko zaradi njene razkošne obleke. Na domišljavosti tako bogati 16. vek, je bil doba največjih norosti.

Prvi modni hudici te dobe so hlače. — Učeniak dr. Andrej Musculus je l. 1556. v svoji obtožbi grozil s sedmimi grehi vsakemu, kdor obleče po suščarjih uvedene hlamudrave hlače. Obsojal je tudi sramoteno in nečloveško obleko, katero po njegovem mnenju nosijo celo oni, ki hlinijo pobožne kristjane, v resnici pa so bolj podobni gnusobi, nego poštemu Slovcu. Hudici hlače sledi oca vrsta drugih hlačnih izrodov. Plasec neke knjige iz l. 1629. je pripisal to vrsto hlače po vsem svetu razpisitemu zaničevanju in zasmešanemu novotvornemu obelodanemu peklenščaku, ki združuje hudobno ničemurnost s sramoto. L. 1675. je izpod peresa doktorja sv. pisma Janeza Ludvika Hartmanna izšla knjiga, ki podrobno presoja obleko, lase, lepoto. V naštevaju vseh grohov modnega zlozoda prihaja do zaključka, da je modna pohipnost duševna bolezen nevarnega značaja. Kakor vidimo, ta bolezen še danes ni ozdravljena, modni hudici stoji trdno na nogah in z ženskami vred obvlada svet. Danes lahko vsak nosi obleko v harvi, ki mu najbolj ugaia. V srednjem veku se je vsaka obleka izgotavljala le v eni harvi: gizdalni pa je za vsako barvo imel najmanj eno obleko in s tem dosegel zaželjeni učinek. H vrhnemu oblačilu in plašču, ki sta bila vsak za sebe izdelana iz drugače barvanega blaga, so ženske nosile še pestro barvan kožuh in zlat nakit. Zaradi dolgega do tal segajočega kroja, je morala dama držati rob plašča in vrhnje obleke v roki in tako je prišla tudi barva blaga podloge in spodnje obleke do učinka. Gosposka je dajala prednost živim in čistim barvam, dočim so si ostali sloji pridržali rjavo, sivo in vijoličasto barvno sonerje.

Rdeča barva je bila znač znak dostojanstva in zato jo je nosil tudi sodnik; belo je bilo znak čistosti in svetosti; Kar je grešno in posvetno, so včasih izražali v rumeni barvi in ni čuda, če so jo cerkvene oblasti preklele in proti njej vodile najhujši boj.

Prvotna obutev je obstajala iz navedene lesone kore ali neobdelane kože in se je privezovala na podplate. Tej vrsti obutve so sledili sandali, izdelani v raznih oblikah. Egipčjski kralji od Tutenhoma dalje so se posluževali z zlatim nakitom obitih sandal. Stari Perzijanci so že poznali obutev iz usnja, prav tako Grki. Sužnji so hodili bosi. Rimljani so najprvo nosili preprosto obutev, kasneje so jo prikrili po nošnji podjarmljenih narodov. Iznajdba čevljev pripisuje Plinij čevljariju Boethiusu.

Vojaske škornji starih Rimljanov so bili tedaj izdelani po vzoru sandal, katerih žerneni so se ovijali visoko gor po meših. Ta vrsta obutve je imela posebnost, da je podplatom manjkala gornji del. Ohranila se je ta obutev skozi dolgo dobo 200 let.

Prave čevlje so začeli nositi za Karla Velikega. Za njegove dobe so že izdelovali za desno in levo nogo prikladne čevlje. Najprej so se pojavili špičasti, nato dolgi in kljunasti čevlji, iste barve, kakor obleka. Nekateri gizdalini so si privoščili norčijo, da so se kljuni na njihovih devljah zvijali v zraku, kakor kačji rep. Včasih so na vsak konec kljunov obesili lichen zvonček, ki je pri korakanju ljubko pozvenketaval. Oblasti so sicer izdale strog oblačilni red, ki je dovolil nositi princu 60, plemiču 30 in meščanu 15 cm dolg kljun na čevljih.

V 16. stoletju so se pojavili široki, računju kljunu ali volovskemu gobcu podobni čevlji. Poleg teh so v 16. in 17. stoletju nosili tudi podvignane škornje, ki so

širokimi gubami in zavignano golenico drgali ob nogi.

Rimske žene so nosile sandale brez pet in ta oblika sa je držala do srednjega veka. V zaskeči proti nesnagi na cesti so si nadele na sandale hodulje, ki so jih pozneje stalno pritrjevale in iz teh so se začele oblikovati pete. Francoski pisatelj Brantôme govori o dveh hoduljah, ki so spredaj in zadaj pritrjene na čevlje in tolači željo novotvornih pretravank, da da bi s hoduljami pridobile na višini. Da se je ta želja tudi dejansko izpolnila, se da sklepati iz okolišnosti, ko znani jezikoslovec Scalinger pomljuje zakonskega moža, češ, da od soproge najde doma samo polovico njenega telesa. Ta modna norost se je rodila v Italiji, od koder se

je bliskovito razširila po sosednih deželah. Benečanke so namreč nadele na svoje čevlje precej visoke podmetnike, kadar so se odpravljale na blatne ulice. Te vrste obutve so nazivale »italijanski čevlji« in Katarina de Medici jih je uvedla na Francoskem. Pete postajajo vedno višje, pač pa se polagoma opuščajo prednje pete in tako je čevljev dobil skoraj današnjo obliko. Pete čevljev baročne dobe so bile tako visoke in koničaste, da so se dame za vzdrževanje ravnotežja opirale na dolge palice. Francoski zdravniki so bili nazirani, da se od nošnje take obutve noge zmanjšajo. Zato se še danes trudijo prepričati ženske o škodljivosti visokih pet, ki kvirajo noge in slabo vplivajo na hojo.

Čudežna rešitev Slovence na vihnem oceanu

Italijanska potniška ladja »Conte Verde«, je izvršila na svoji zadnji plojbi po Daljnem vzhodu edinstveno rešitev, ki so jo prisotni kakor rešenec smatrali za čudež. Na vožnji s Filipinov v Singapore je padel 10. aprila ob 6. zjutraj natakav, Slovenec Anton — Cebular s parnika v morje. Padca ni nihče opazil in ladja je plula mimo nesrečneža dalje. Upanje na rešitev je bilo zmerom manjše, ker daleč

naokrog ni bilo nobene ladje.

Uro kasneje so na parniku pogrešali kuharja. Po vseh kotih so ga iskali, toda zaman. Poveljnik ladje je sklepal, da je kuhar morda padel v morje. Ukazal je obrniti ladjo, ki je bila medtem že 25 milj oddaljena od kraja nesreče. Ob 9.30 je prispela ladja na cilj, vse oči posadke so bile uprte v morje. Kmalu so opazili ponesrečenca, kako maha v pomoč. Ladja

je zavozila v bližino, vrgla rešilni pas in spustila reševalni čoln v morje.

Cebular je v razburkanem morju vztrajal 3 in četrt ure. Klub velikemu naporu je bil zdrav. Revez se ni nadejal, da se bo ladja vrnila, ko je bila že zatopila za obzorjem. Le poveljnikova odločitev je mornarja rešila. Vest o srečni rešitvi so po radiu sporočili z ladje v Trst.

Milijonarjeva koliba v ledu Grenlanda

Stiridesetletni milijonar grof de Micard, raziskovalec in učenjak je s svojo ladjo »En avant« odplul na visoki sever. Zapul je v grenlandske vode in se povzpel v notranjost otoka. Ladjo z opremo je pustil v zalivu.

Kmalu je došla v Evropo vest, da je Micard težko obolen in prosil za pomoč.

Iz Osla je odpotovala reševalna odprava na Grenland, toda tik pred odhodom je prišla druga Micardova vest, da se mu zdravstveno stanje vidno slabša in težko, če bo pričakal reševakev. Odprava se nadeja, da bo s pomočjo letala, ki ga ima Micard na krovu svoje ladje, hitreje dospela do milijonarjeve kolibe v notranjosti zaledenega Grenlanda.

Vsak naročnik »Večernika«, ki je poravnal naročnino do 14 dni pred nezgodo, je zavarovan za

din

10.000

Mišje gnezdo iz ugrabljenih bankovcev

Železniški blagajnik na centralni postaji v Oski na Japonskem je dalje časa opazal, da mu iz zaprtega predala mize izginjajo bankovci. Soba je imela eno samo, z železjem okovano okno, vrata so bila težka in ni mogel nihče priti v pisarno. Toda vselej, kadar se je vrnil v urad, je opazil, da mu je spet zmanjkalo nekaj bankovcev. Sami kadar je denar spravil v železno blagajno, je našel vse v redu. Nekega dne je slučajno odkril »zločinca«.

Med delom je začul čudno škripanje v predalu. Naglo ga je odprl in zalotil majhno miško, ki je vprav vlekla bankovec proti tesni špranji. Uradnik je preiskal okoli in našel mišje gnezdo, ki sta za santeč in samica spletla iz samih ukradenih bankovcev. Po večini je našel še ves denar nepoškodovan, za pogrešane, raztrgane bankovce je pa šel zanimiv protokol na železniško ravnanje.

Sleparske pustolovščine kralja kart

V državni kaznilnici v Ottawi je umrl Frank Tarbeaux, največji slepar v kartanju, kar jih pozna naše stoletje. Tarbeaux je bil Kreolec, doma iz Mehike. Starši so želeli, da bi postal konjski pastir in prekupevalec, toda neki stavec je 16-letnega mladeniča seznanil s tajnostmi kartanja na prekan, sleparski način.

Mladenček je šel na pot in sleparil po Dakoti in Texasu. Kasneje je prišel v

London ter v elegantnih hotelih prirejal luksuzne večerje za goste. Po večerji so igrali. Tarbeaux je tu in tam izgubljal, večnoma pa dobival velike vsote. Ko ga je policija zavožala, je pobegnil v Južno Ameriko. S pomočjo neke ženske se mu je posrečilo, da je nekoč ušel dvema dektivoma. Skočil je iz vlaka, se povzpela na bližnjem travniku na pasočega se konja in pobegnil. Ali — kasneje so ga je ujeli in privedli v London, kjer je odsedel dva meseca v zaporih.

Ko je prišel iz ječe, se je vkrcal na parnik in potoval v Ameriko. Med vožnjo je obral nekega angleškega lorda za 7.000.000 din. Potem je izginil, dokler se ni spet pojavil v Kanadi. Zdaj je končal v ječi, morda so ga tudi tam ubili tovariši, ki jih je strastni hazardist obral za drobiž.

ČE SO SI KOLESARKE V LASEH

V južni Nemčiji sta se sprli dve kolesarki. Ko jima je zmanjkalo najgrških psov, s katerimi sta grdili druga drugo, sta se dejansko spopadli in se zgrabili za lase. Prihiteeli so ljudje in se zabavali na račun bojevih Amazonk, ki sta vrečali na vse pretege in se valjali po tleh. Dvema fantičema je vendarle prišla odrešilna misel, kako ženski ločiti. Pograbila sta ko lesi, ki sta ležali ob strani, sedla nanje in se odpeljala vsak v drugo smer. Čim sta ženski opazili, da sta ob kolesi, sta se spustili za fantičema, vsaka seveda v drugo smer. Ko sta bila fanta že daleč v gozdu, sta naslonila kolesi na drevo in pobegnili. Med bojevitima kolesarkama je bilo zdaj dosti razdalje, da sta lahko brez prepira šli vsaka svojo pot.

Poln meh za smeh

V trgovino z oblekami je stopil neznanec in se brez besede naslonil na pult zraven blagajne. Ker je bil na zunaj razcapan, se je trgovec zadržal vanj:

— Prosim, idite ven. Tu je beračenje prepovedano!

— A tako. Kaj sem podoben beraču?

— V tej obleki? Pa ravno...

— No, to sem hotel zvedeti iz vaših ust. Obleko sem namreč kupil v vaši trgovini pred dvema tednoma...

— Ha, ti falot! Zdaj prihajaš domov. Meni si pa dejal, da boš že ob devetih doma, zdaj je pa polnoč!

— Prosim te, nikar se tako ne razburjaj, če enkrat slučajno pridem deset ur prezgodaj...

Na izprehodu zagleda mali sinko osla, ki ga še ni poznal. Vpraša očeta, kakšna žival je to.

— Vidiš, to je pa osel.

Sinko zagleda mladega oslička in spet vpraša očeta.

— Ali se tudi osli ženijo? Je dalje spraveval radoveden sinček.

— O, da, da, samo osli se ženijo!... vzdihne oče.

— Tu spredaj je še za dva prostora...

Sokolstvo

Dvajset let sokolskega dela v Studencih

„Denarja nismo imeli, imeli pa smo trdno voljo do dela, in ta volja je zmaga“

Letošnje leto je v znamenju društvenih dvajsetletij. Saj je bilo leto 1919, tisto, ko je bila večina društev v Mariboru ustanovljena. Šele v leto 1919, so se polagoma razmere normalizirale in nekdanja slovenska društva so po skoraj petletnem premoru pričela zopet z delom. Spomladaj je prišel z delom tudi mariborski Sokol. Še v istem letu je bil tudi prvi povojni nastop Sokola, a ne v Mariboru, temveč v Studencih. Ni bil ta nastop le slučajno v Studencih. Kajti že v tem letu je v počitnicah pričelo delovati novo samostojno Sokolsko društvo Studenci, prvo v mariborski okolici.

Kdor je poznal predvojne razmere v Studencih, kjer so dve šoli in otroški vrtec sistematično deset in desetletja potjevali našo dečo, ve da je imel kraj kaj čudno lice. Le peščica zavednih rodbin je bila, med katerimi so bile rodbine Vokačev, Bendetov, Kavčičev, ki so se leta in leta brezuspešno borile za slovensko CMD šolo. Naključje je naneslo, da je bilo l. 1919. namerenih več agilnih učiteljev, med katerimi sta bila tudi dva sokolska voditelja pa iz Dravske doline dobro poznan narodni delavec A. Hren v Studence. S slovenskimi domaćini je bil stik takoj vzpostavljen in že v jeseni je pričelo delovati novo sokolsko društvo Studenci. Prvi starosta mu je bil A. Hren in je kot starosta vodil društvo do svoje smrti l. 17. Njegov naslednik je bil Joško Vokač, ki je zavzel mesto še sedaj, polnih 20 let, kar je redek slučaj v našem društvenem delovanju. Prvi načelnik je bil Ciril Hočevar — sedanjí starosta. Prvi koraki so bili težki, saj smo bili v sredini odtujenega ljudstva. Hvala Bogu, obe rodbini Vokačev sta bili precej številni, saj sta dala 10 telovadcev. Polagoma je društvo rastle, oddelki so se množili. Stara telovadnica v deški šoli je postajala pretesna, društvo je moralo misliti na svoj dom. Kljub slabim finančnim razmeram, se odbor ni ustrašil naporov; skoraj brez sredstev se je lotil in kupil poslopje — sedanjí sokolski dom za 100.000 K, kar je bilo za tiste čase mnogo. Nismo imeli denarja, imeli pa smo trdno voljo do dela in ta volja je zmaga.

Društvo se je zadovoljivo razvijalo, kolikor so mu šle in finančna sredstva dopuščala. Že dve leti po ustanovitvi si je društvo ustanovilo svojo dramsko družino, ki že 18 let s svojimi nastopi razveseljuje in vzgaja narod Studencih in je menda edini podeželski oder, ki stalno — vsako leto daje glasbene igre in opere. Kar je za odrasle gledališče, je za dečo lutkovo gledališče, ki ga ima društvo že od leta 1930. Gasperčku je na studenškem odru poverjena posebna naloga, razveseljevati in vzgajati studenško mladino.

„Mesarska klanje“

»Skoda, da tudi Rehar ne igra,« je zavzdihnil Milan Košič, ko sem ga v bifeju pobaral zastran tekme z novinarji, »njega bi pač rad srečal na zelenem polju.« Da vam postane jasno, naj razložim: Rehar je kritik. Košič pa igralec v gledališču in Rehar piše gledališke kritike.

Pravcata vojna pošliza vlada v moštvu gledališčnikov. Vse neumorno trenirajo na prostem SK Železničarja že ves teden. Skrbinešek v golu je naravnost odkritje! Njegove dolgo parade bodo za Maribor senzacija! Kaj Hudičev učencec, on bo v golu podal pravega globokega Hamleta!

Med branilci naj omenim prvaka-fenolista, ki mi je zaupno povedal, da bi tudi kot mož na zelenem polju ne prišel rad ob dober glas. Le splošno oboževanih lepili nogi ne bi radi žrtvoval žoga na oltar. Krilci tvorijo homogeno celoto, ki bo nasprotnikom cenzurirala še tako prikrite napadalne podvige. Levi krilec Blaž bo v slučaju potrebe poklical celo strah in trepet svojega psa na pomoč!

Glede napadalne vrste je bilo dokaj posvetovanj. Po dolgem preudarku so končno določili petorico, ki bo nasprotniku zaigrala marsikako neprijetno. Srednji

Ponos društva pa je društvena knjižnica, ki vidno napreduje od leta do leta in šteje preko 6700 knjig, od katerih je devet desetlin slovenskih ostale pa so tudi samo slovanske. Preko pet sto čitatelev pridno pohaja v knjižnico.

V telovadnici se vrši smotno sokolsko delo. 280 pripadnikov redno pohaja vsak teden po dvakrat v telovadnico in stalno vadi pod vodstvom svojih vadičev, zato uspehi ne izostajajo, posebno pri tekmi ne. Ni tekem v župi ali okro-

žju, ki bi se jih Studenci z vidnimi uspehi ne udeležili. Pripravljeni pa so bili vedno pomagati pri nastopih drugih bratskih društev. V teku 20 let so se udeležili nad 200 javnih nastopov izven Studencev.

Ko obhaja društvo svojo dvajsetletnico, lahko s ponosom zre na svoje izvršeno delo in mu želimo, da bi bila tudi nadaljnja desetletja tako plodonska, kakor sta bili prvi dve.

Sokolska svečanost v Trbovljah

ODKRITJE SPOMENIKA KRALJU ZEDINITELJU.

Sokolsko društvo v Trbovljah lahko s ponosom gleda na uspehe svojega tridesetletnega dela, prekinjenega le med svetovno vojno. Kdor pozna razmere v Trbovljah pred vojno in jih primerja z današnjimi, mora ugotoviti ogromen in vsestranski napredek, posebno pa na kulturno-prosvetnem polju. Nosilec tega napredka so razna trboveljska društva, med katerimi je Sokolsko društvo med prvimi. Kulturne prireditve tega društva so bile vedno na višini ter zaradi tega našle posnemalce drugod in tako pripomogle, da se kulturni nivo Trbovelj dviga od leta do leta. Mnogoštevilni Trboveljčani so bili deležni sokolske vzgoje in nešteti so se potom dela v Sokolskem društvu usposobili za razne funkcije, ki jih zavzemajo v drugih društvih in ustanovah.

Ko to ugotavljamo, moramo objektivno

priznati, da bi bilo vsako delo v tem smislu onemogočeno, ako bi ne imeli lastne države. Šele v novi državi se je ljudstvo vzdržalo in se danes zaveda svojega človeškega dostojanstva in svojih pravic ter stremi za tem, da postane enakoveren član v družbi kulturno in gospodarsko najbolj razvitih narodov. Ljudstvo tudi dobro ve, kaj je pomenila mladi državi mogočna osebnost umrlega kralja Aleksandra in je z velikim razumevanjem pozdravilo sklep, da se viteškemu kralju postavi spomenik.

Postavitve spomenika viteškemu kralju Zedinitelju spada v program Petrove petletke Sokolskega društva v Trbovljah, odkritje tega spomenika 18. junija pa v niz prireditev v proslavo 30-letnice obstoja društva in bo izmed vseh prireditev brez dvoma najveličastnejša.

V nedeljo v Fram!

V nedeljo bo priredilo Pohorsko sokolsko okrožje svoj vsakoletni zlet. Letos si je za to svojo manifestacijo izbralo Fram. Vsi nar. čuteči Framčani smo na to ponosni in se skrbno pripravljamo na ta praznik. Za naš Fram, ki čuti mejo v bližini, je neobhodno potrebno, da se narodna zavest v njem vedno bolj in bolj razrašča in utrjuje. Ponovno apeliramo na vsa bratska društva in narodno javnost, da pohiti na ta dan v polnem številu v naš Fram, da skupno manifestirajo za močno in nedeljivo Jugoslavijo. Avtobusne in železniške zveze so ugodne, tudi za dobro razpoloženje po nastopu bo preskrbljeno pod streho našega Sokolskega doma in telovadnice. Sodelovala bo vojaška godba.

IZ MURSKEGA SOKOLSKEGA OKROŽJA.

V telovadnicah in na letnih telovadišjih naših društev in čet je postalo v zadnjem času zelo živahno, ker se povsod pripravljajo na bližajoče se telovadue nastope in tekme. Letošnje nastope bo otvorilo lutomersko društvo, ki ima svoj letni nastop v nedeljo, 11. t. m., na letnem telovadišču za Sokolskim domom. Poleg nastopa bodo istega dne tudi tekme vseh telovadnih oddelkov. Skušnje in tekme se vrše že predpoldne, nakar opozarjamo vse edince, Temu nastopu bo sledil župni zlet v Murski Soboti, ki je obvezen za vse edince našega okrožja.

1. Sokolsko društvo Maribor I poziva svoje članstvo in naraščaj, da se udeležijo sokolskega nastopa v Studencih v četrtek, 8. t. m. Zbor ob pol 14. na letnem telovadišču Sokolskega društva Maribor I v slavnostnih krojih oz. telovadnih, sicer v civilu z znakom.

Srebrni jubilej pevskega društva Ruše

Pred pet in štiridesetimi leti je ruška šola dobila zaporedoma štiri narodno zavedne mlade učitelje, ki so se zavedali, kakšno vzgojo rabi mladina. Za časa njihovega učiteljstva je bilo petje med prvimi šolskimi predmeti. Istočasno je bil v Rušah obče priljubljen narodnjak Gašper Gorisek, zdravnik in ruški župan, ki je s svojim sinom Milanom skupno nastopal z našim učiteljskim zborom, pri katerem je sodeloval takratni organist Majcen. Zbrali so se k posvetovanju, kako naj ustanovijo pevsko društvo. Ustanovitev društva bi ne delala preglavic, saj je bilo zadostno število glasov na razpolago. Večje težkoče je delalo finančno vprašanje. Tedaj je prisločil na pomoč vneti narodnjak in bil prijatelj slov. pesmi Luka Hleb iz Smolnice s precejšnjim prispevkom in nasvetom, naj letno vprizore več gledaliških iger. Hlebov nasvet je bil dobrodošel. Že naslednji mesec po ustanovitvi pevskega društva so vprizorili dve

igri.

Leta 1914 se je zbor pripravil na večji koncert. Svetovna vojna je Rušane zalotila pri najboljši volji in delu, ki si ga je društvo začrtalo.

Ko je leto 1919 zahajalo k zatonu, je v njihovih srcih vzhajal nov up. Oni, ki so se vrnili po preobratu domov, so se s tem večjo vnemo poprijeli dela v pevskega društva.

S sodišča

2 x 20 let ječe zaradi umora

Svojo ženo je dal umoriti.

Danes sta se vršili pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča dve razpravi radi umora. Prvi se je zagovarjal 28-letni hlapec Alojzij Sibanc pri posestniku Antonu Kotniku s Korjaka pri Mislinju. Radi umora je bil obtožen tudi njegov 30-letni gospodar Anton Kotnik, ki pa se nahaja v bolnišnici in bo razprava proti njemu čez en mesec.

Kotnik je bil obtožen, da je spomladaj l. 1937 poskušal naklepno zvesti in naslovati Alojzija Tajnikarja, da bi ta umoril njegovo ženo Francisko Kotnikovo, in da je svojega hlapca Alojzija Sibanca naklepno s obljubo nagrade 200 din zavezel in naslovil, da je izvršil omenjeni umor. Alojzij Sibanc je bil obtožen, da je 7. julija 1937 na Korjaku pri spravljanju senu umoril Francisko Kotnikovo s tem da jo je v višine 13 metrov sunil z gospodarskega poslopja. Kotnikova je priletela na kamnanje, si razbila glavo in zlomila roko in nogi ter obšla mrtva. Med razpravo je Kotnikova je radi domačih razmer že dalje časa vladalo sovraštvo in prepričanje, da je Kotnik sklenil spraviti svojo ženo iz sveta. Za to dejanje je pridobil hlapca Sibanca proti nagradi 200 din.

Dne 7. julija 1937 so sprajali doma senu. Gospodar je hlapcu povedal, da bi metal seno z voza na gospodarsko poslopje, njegova žena in Sibanc pa bosta seno prejimala in tlačila. V ugodnem trenutku bi dal hlapcu znamenje, da vrže njegovo ženo v globino. To se je med delom res tudi zgodilo. Govorilo se je, da je žena radi preprečila desk padla z gospodarskega poslopja in se ni o zavedi dalje razkavalo. Letos pa je Kotnik v vinjenosti to razodel neki ženski iz St. Vida nad Valdekom. Kotnik in Sibanc sta bila nato aretirana. Sibanc je dejanje priznal. Bil je obsojen na 20 let roblje, proti Kotniku pa bo razprava, ko se vrne iz bolnišnice.

Svojega sina ustrelil.

Druga razprava se je vršila pred 5-članskim senatom proti 63-letnemu preužitkarju Gasparju Krajncu iz Novak pri Novi cerkvi, ki je bil obtožen, da je letos na

veliko soboto 8. aprila v Novakah umoril svojega sina Martina Kranjca, na katerega je streljal s samokresom, ga zadel pod vratom v prsi in mu prestrelil hrbtne možgane, vsled česar je Martin Krajnc na velikonočno nedeljo v celjski bolnišnici umrl.

Gaspar Kranjc se je l. 1904 poročil s Francisko Trobštev. V zakonu se jima je rodilo 4 otroci. Kmalu pa je začel Krajnc svojo ženo sovražiti. Žena je izjavljala pri njem le zaradi otrok. Leta 1927 pa je bil z otroki vred spodil od doma. Tudi po dejanski ločitvi je Krajnc gledal ženo in otroke po strani. Otroci pa so mater imeli zelo radi. Zlasti je sovražil 26-letnega sina Martina. Huje pa sta se oče in sin sprla lani v juniju in bila zaradi tega pozneje oboje. Takrat je bil Krajnc Gaspar tudi obtožen, da je ženi in otrokom grozil, da bo vse postrelil, posebno še sinu Martinu. Po razpravi je Krajnc še huje sovražil svojega sina Martina. Krajnc letos na veliko soboto je bil Martin Krajnc s svojim bratom Ivanom pri Leopoldu Zupaneku v Novakah na obisku. Ko je šel mimo domačije domov, je prišel njegov oče Gaspar Krajnc ravno iz kleti. Ni mu bilo prav, da hodi sin mimo domačije. Oče in sin sta se sprla. Oče je nenadoma segel po samokresu, ki ga je imel nabitega pri sebi in streljal ustreliš na sina Martina ter ga smrtno zadel. Sina so takoj spravili v bolnišnico v Celje, kjer je na velikonočno nedeljo umrl. Gaspar Krajnc je dejanje priznal. Obsojen je bil na 20 let roblje.

× Čitanje v postelji ni priporočljivo. Oči se preveč utrudijo zaradi neprirodne držanja knjige ali časopisa in zaradi relativno večje bližine predmeta pred očmi. Posledica je kratkovidnost. Nekateri ljudje sploh ne morejo zaspati, če prej ne čitajo. Starčičim je čitanje v postelji del njihove življenjske potrebe.

Ne pozabi naračnine!

MALI OGLASI

ČENI MALIM OGLASOM: V malih oglasih stane vsaka beseda 50 par; najmanjša pristojbina za te oglase je 10 par. Družba ureduje dostojnost in izpolnjevanost oglasov. Najmanjši znesek za te oglase je 10 par. Družba tiskane besede se računalo dvoletno. Oglasni davek za enkratno objavo vsake dle 2 par. Tiskani za vsake oglas se plačuje takoj pri poročilu oglasov in se vnosijo v oglasni sklop v skladu s tem, kar je odločil sodnišni svet. Če oglasni davek ne plača, se oglasni davek odzove odzove člene malih oglasov se mera odločil sodnišni svet. Za vsake oglasni davek se mera odločil sodnišni svet.

Razno

Ali je še kakšna dobra oseba na svetu, možki ali ženske, da mi posodi **din 30.000** — za dobo 2 let proti vknjižbi na posessivo pri Mariboru, vredno din 150.000. Ponudbe na upravo Večernika v Celju pod št. 30-1 5215-1

CENITEV

rastočega lesa, celih gozdov, izvršujem strokovnisko, nezmojivo, po specialni metodi in proti malenkostni odškodnini. Dopise pod »Zaupno« na upravo. 4980-1

DOLGOROČNA POSOJILA za vse sloje, državnim in samoupravnim uslužbenecim, kmetom, obrtnikom, trgovcem. Posojila daje in sprejema član Dravice Aloiz, Celje, Gregorčičeva 3. Znamke din 3. — za odgovor. 5214-1

GAMBRINOVA DYORANA. Najlepsi pečnati prahu prosti vrt. Vedno sveže Tschelgijeva pivca. Pekač vina. Izborna meščanska kuhinja. Abonent se sprejemajo. 5170-1

KOPALNE OBLEKE ki ne izpremenijo barve na soncu in zraku, najnovejši modeli, se izdelujejo v teku 6 ur po meri, dobijo se tudi v veliki izbiri pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24 5181-1

LUNA-STEZNIKI higienski, brez riblje kosti in gumija, se izdelujejo v teku 6 ur po meri, najnovejši modri v veliki izbiri pri »LUNA«, Maribor, samo Glavni trg 24. 5182-1

NAJBOLEŠI JERUZALEMEC pohorčan in druga odlična domača vina. Če uleco znano znane cene kakor vedno pri Senel, Kneza Kocila ulica (Tattenbachova). 5183-1

SUHA ZAGOVINA po najnižji ceni se dobi. Milinska ul. 30. tel. 2422. 5187-1

POZORI! Najsolidnejše in najsikretnejše vrši nakup nepremičnin v Beogradu Perc Franc, Knežje Olge 7. 5188-1

POSJOILO od 1000 din ličim za 2 meseca. Za obravni dam lepo mebl. sobo v lastni hiši v magdalenskem okraju. Cenj. ponudbe na upravo »Večernika« pod »Hvala« 5199-1

POZOR GOSTILNICARJI! Namizne gostilnišnice prve in starih barov kupite poceni pri »Obnova«. F. Novak, Jurčičeva 6 5207-1

SENO—TRAVO prodam. Vračarji Jurčičeva ul. 6. trgovina, ali Nova vas, Belenškova 15. 5208-1

Podpisani obžalujem izročene besede prof. g. Turkoč Marji, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tčbe. Gajnikar. 5213-1

DR. KOFFLERJEV ZDRAVILNI KRUH

Ta v izoženstvu znani kruh je lahko prebavljiv, ne obteži v želodcu, ne povzroča nikakih napenjanj, temveč celo odlično učinkuje pri črevesni lenivosti. Ostane dolgo svež, zato tudi za turiste najprilavnejši kruh. Izdeluje in razpošila pekarna Rakuša, Koroska c. 24 3894-1

Posesi

1/2 MANJŠE HIŠE z lokalom vred sredi Maribora prodam. Frizer. Milinska 8. 5025-2

Prodam ENOSTANOVANJSKO HIŠO z vrtom, cena 16.000 din, in štiristanovansko za 56.000. Pobrežje, Stranska ul. 8. 5140-2

Lepa, enonadstropna, sončna HIŠICA

2 sobi, kabinet, kuhinja, pralnica, klet, mali vrt, predvrt, lepo ograjeno, se takoj prodaja za zelo nizko ceno. Cenj. ponudbe na upravo »Večernika« pod »Magdalenski okraj«. 5200-2

ENONADSTROPNA HIŠA z vrtom v centru se prodaja. Cvetična ul. 31. I. nadstropje 5194-2

ISČEM HIŠO v našem študentski ali Magdalenski okraj. Na upravo pod »Študentski«. 5209-2

Za din 250.000 prodam 10 stanovanjsko hišo, še davka prosto z 4000 m² parcelo v bližini Težekova kolodvorja, ponudbe pod »Ugodna kupcija« na upravo lista. 5212-2

Kupim

RABLJENE ŠOLSKÉ KNJIGE kupuje knjižarna Heinz, Gosposka 26. 5159-3

SLIKARIJI IN PLESKARIJI kupite dobro in solidno blago v novi trgovini v Orožnovi ul. 3, pri Hani Frano, nasproti Mestne hranilnice. 5184-3

Prodam

NEKAJ MTC. SENA in konjske opreme na prodaj. Aleksandrova cesta 19. Pobrežje. 5064-4

OTROŠKI VOZICEK poceni naprodaj. Pijavčeva ulica 19 5158-4

PRODAM 5 PANJEV ČEBEL sistem »Zidarščice«. Pisite na upravo pod »Čebele«. 5163-4

KLAVIRSKA HARMONIKA se poceni prodaja. Aleksandrova 81. Pobrežje. 5166-4

MAYERJEV LEKSIKON nov, ugodno prodam. Naslov v upravi lista. 5169-4

TRGOVINA z mešanim blagom, na prima mestu, najboljši promet, se prodaja. Resni ponudniki javijo naslov v upravi pod »Samo gotovina«. 5210-4

Naročite blago po pošti!

Kadar pošljete denar po pošti, ni sledu o bojazni—

zakaj bi se torej bali naročiti blago po pošti? Ako blago, ki ga Vam bomo poslali, ne bi ustrezalo, Vam ga zamenjamo ali vrnemo denar.

Zahtevajte naš brezplačni, bogato ilustrirani katalog najrazličnejšega blaga pri zelo nizkih cenah.

Veleblagovnica

Večernik

Zagreb, Ilica 4 in 6

Dopisi: Zagreb II., poštni predst.

ROLO kompl. 310—145 cm se prodaja. Trubarjeva 9 5195-4

Stanovanje

Malo enosobno STANOVANJE z vsemi pritliklinami, v dvorišču se odda samo za eno oziroma največ dvema osebam. Glavni trg 3. 5160-5

SOBA IN KUHINJA veliko lepo stanovanje, se odda večji odrasli družini. Pobrežje. Cankarjeva 24. 5661-5

STANOVANJE se odda takoj. Študentski, Aleksandrova 5. 5162-3

SOBA IN KUHINJA z vodovodom in elektriko in soba s štedilnikom se takoj odda. Gosposvetska 44. Pobrežje. 5165-5

SOBA IN KUHINJA se odda v našem. Zrkovska cesta 24. Pobrežje. 5172-5

STANOVANJE soba in kuhinja, se odda s 15. junijem. Taborska 22. 5203-5

STANOVANJE ter meblirana soba se odda. Študentski, Ciril-Metodova 4. 5202-5

Soba odda

OPREMLJENA SOBA za dva gospoda ali gospodini, event. s kuhinjo, se takoj odda. Betnarska ulica 48. 5176-7

SOBO oddam meblirano sobo s kuhinjo, se odda. Kociljeva 19. vrata 3. 5164-7

2 GOSPODA sprejemem v snažno sobo, posoben vhod, Slavarska 6. 5168-7

Oddam opremljeno SOBO s posebnim vvhodom, Metelkova ul. 53-I. Magdalena. 5171-7

DVE OSEBI sprejemem takoj na stanovanje in firano. Težna. Prešernova ul. 5. 5173-7

GOSPODIČNA dobi celo oskrbo pri mali družini. Naslov v upravi. 5020-7

Odda se OPREMLJENA SOBA ali prazna, prednost imajo gospodične, poseben vhod iz hodnika. Poceni se odda. Elspeterjeva 24. 5179-7

OPREMLJENO SOBO oddam. Sodna 32-II. 5185-7

Simpatična samostojna GOSPA išče diskretnega poznanstva z boljšim starejšim gospodom. Dopise na podružnico »Večernika« v Celju pod »Osmamljena«. 5186-7

OPREMLJENA SOBA in kabinet se poceni odda. — Koroska 63. 5201-7

Odda se OPREMLJENA SOBA s dvema ali eno posteljo, poseben vhod, s kopalnico. Ob železnici 8-I. 5204-7

SONČNA SOBA s posebnim vvhodom: z 2 posteljami, se odda. Naslov v upravi. 5196-7

Leop. sončno, parketirano SOBO z uporabo kuhinje oddam. Koseskega ul. 22. 5206-7

DVA GOSPODA sprejemem na stanovanje, ev. s hrano. Lorbekova 1. Nova vas 5211-7

Soba išče

ISČE SE: Meblirana soba s posebnim vvhodom, po možnosti s hrano, v bližini parka ali Tomičeve ulice od 15. junija. Ponudbe na upravo pod številka »700«. 5174-8

Moderno opremljeno SOBO išče nemški študent za polne mesece: mir, brez prahu; tudi periferija. Ponudbe na upravo pod šifro »Mir«. 5198-8

Službo dobi

ZASTOPNIKA za dobre pisarniške predmete s kavčico išče dobro vpeljano podjetje. Mesečna plača in provizija. Avto na razpolago. Oferte pod »Zmožen 50«. 5143-9

KROJAŠKA POMOČNICA se sprejme za takoj. Stolna ulica 1-I. 5175-9

DOBRO KROJACICO sprejme takoj. Modni salon Mila, Trubarjeva 4 5205-9

Sprejemem marljivca KROJAŠKEGA VAJENCA(ke) Orožnova 5. 5193-9

Mesarski in prekajevalski pomočnik se sprejme takoj. Mora biti večji tudi pri prodaji mesa. Pavesič Stefan, Kamnica pri Mariboru. 5216-9

SCHICHTOV RADION
nere sam!

Pri kuhanju v raztopini Radiona opravijo milijoni kisikovih mehurčkov vse delo pranja perila. Strujijo skupaj s milnico skozi perilo, odpravljajo nesnago in perilo je tako belo da se kar svetli.

RADION BELINA!

Službo išče

MLAD. vojaščine prost, poročen, s primerno srednjeevropsko izobrazbo, veče v let. risanju, kakor v pisarniških delih, išče službo, predvsem v okolici Maribora. Naslov pustite v upravi. 5167-10

KNEČKI FANT išče službo skladiščnika ali šoferja. Zmožen kavčije, najraje v Mariboru ali Vraždinu. Ponudbe na upravo pod »Trezen«. 5180-10

Zgubljeno

Zgubila se je **RDEČA BLUZA**. Odda naj se v gostilni Weber na Pobrežju. 5192-11

Dopisi

Kateri dobrosrčen **GOSPOD** bi hotel spoznati poštno dekle čiste preteklosti s skromnimi prilanki in bodočo hišno posestnico. Zeim simpatičnega državnega nastavljenca ali železnika. 40—50 let st. Cenj. ponudbe na upravo pod »Solidnost«. 5197-12

PINTER & LENARD Maribor, Aleksandrova 34

Vukavaj sadje! Nudimo la kompletne lonce za vkuhanje, komad a din 120.— SIEMENS KOZARCI za vkuhanje sadja in sočija najboljšo kakovosti, zelo poceni, vsakdo si jih lahko nabavi!

PINTER & LENARD Maribor, Aleksandrova 34

Revmi se boste rešili

v Vraždinskih Toplicah. Eden dan Vas stane z vsemi pristojbinami in kopeljo okoli din 65.—, za državne uradnike in upokojece še ceneje. Prospekte pošljite upravi kopališča **Vraždinske Toplice**

Zahvala

Vsem, ki so sočustvovali z nami ob smrti našega predragoga očeta, gospoda

Mihaela Gombača

in vsem, ki so ga v obitnem številu spremili na njegovi zadnji poti, se najiskrenejše zahvaljujemo. Posebej se zahvaljujemo častiti duhovščini, vsem sorodnikom, prijateljem, stanovskim tovaršem in znancem, vsem darovalcem vencev in cvetja, kakor tudi pouskemu društvu »Jadrane« za ganljive žalostinke.

Maribor dne 3. junija 1939.

51677

Zahujoči ostali.

Potrti od velike žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nepozabni soprog, oče, sin, brat, svak, stric, gospod

JOŠKO KOS

referent Ministrstva prosvete,

v ponedeljek, dne 5. junija, nenadno preminul. Pogreb blagopokejnega se vrši v petek, dne 9. junija, ob 16. uri iz kapele na Pobrežju.

Sveta maša zadušnica bo v soboto ob 8. uri v frančiškanski cerkvi.

Maribor dne 7. junija 1939.

Zahujoča soproga in sinček ter družine Kos, Pivec, Lovše, Petec in Veit.